

Dwutygodniowa informacja o cenach żywności w Polsce

(w okresie 11–21 listopada 2019 r.)

Spis treści

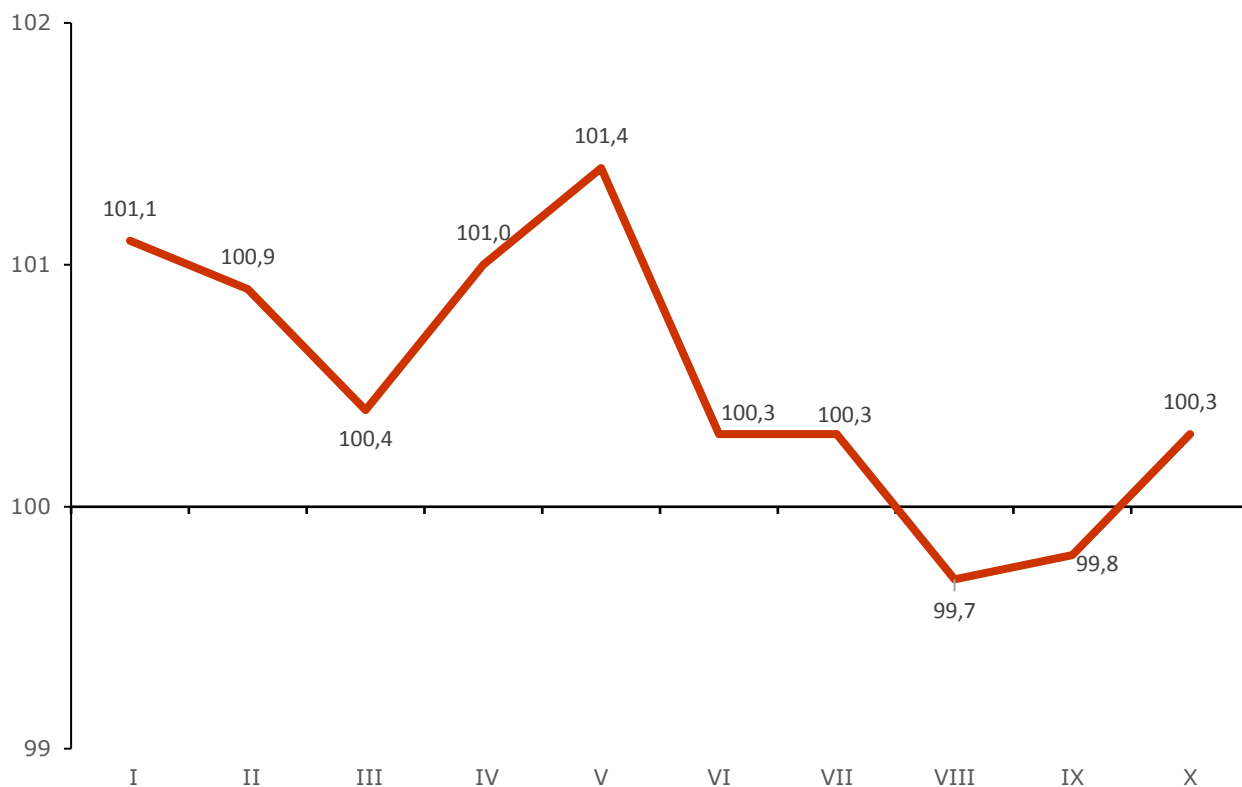
1. INFORMACJA O CENACH NA RYNKU ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYM	3
2. RYNEK WARZYW	4
2.1. Ocena sytuacji rynkowej	4
2.2. Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB	5
2.3. Ceny hurtowe warzyw według ZSRIR MRiRW	5
2.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	5
3. RYNEK OWOCÓW	8
3.1. Ocena sytuacji rynkowej	8
3.2. Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB	10
3.3. Ceny hurtowe owoców według ZSRIR MRiRW	10
3.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	10
4. RYNEK ZBÓŻ	12
4.1. Ocena sytuacji rynkowej	12
4.2. Ceny zakupu (bez VAT) zbóż według ZSRIR MRiRW	13
4.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki w opakowaniach 1 kg w wybranych przedsiębiorstwach prowadzących przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW	13
4.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	13
5. RYNEK RZEPAKU	15
5.1. Ocena sytuacji rynkowej	15
5.2. Ceny zakupu (bez VAT) rzepaku według ZSRIR MRiRW	16
5.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW	16
5.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	16
6. RYNEK PRODUKTÓW MLECZNYCH	18
6.1. Ocena sytuacji rynkowej	18
6.2. Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS	19
6.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW	19
6.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	19
7. RYNEK WIEPRZOWINY	21
7.1. Ocena sytuacji rynkowej	21
7.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW	22
7.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wieprzowych według ZSRIR MRiRW	22
7.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	22
8. RYNEK DROBIU I JAJ	24
8.1. Ocena sytuacji rynkowej	24
8.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW	25
8.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów drobiowych według ZSRIR MRiRW	25
8.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	25
9. RYNEK WOŁOWINY	27
9.1. Ocena sytuacji rynkowej	27
9.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wołowego według ZSRIR MRiRW	28
9.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wołowych według ZSRIR MRiRW	28
9.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	28

1. INFORMACJA O CENACH NA RYNKU ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYM

Ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych w październiku 2019 r. były o 0,3% wyższe niż we wrześniu 2019 r. i o 6,1% wyższe niż przed rokiem.

- ✓ W październiku 2019 r., w porównaniu z cenami z września br., najbardziej potaniało mięso surowe: drobiowe o 1,6%, wołowe o 0,5%, a wieprzowe o 0,1%.
- ✓ Niższe były również ceny: masła (o 0,1%), mleka (o 0,2%) oraz tłuszczów roślinnych (o 0,5%).
- ✓ Konsumenci więcej płacili m.in. za wędliny oraz owoce (po 1,1%), soki owocowe i warzywne (o 0,9%), pieczywo (o 0,6%), a także makarony i produkty makaronowe (o 0,7%).
- ✓ Niewielki wzrost cen odnotowano również w przypadku jaj (o 0,5%), większości mlecznych produktów galanteryjnych (o 0,4%), a także mąki oraz ryb i owoców morza (po 0,3%).

Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych w 2019 r. (okres poprzedni = 100)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

2. RYNEK WARZYW

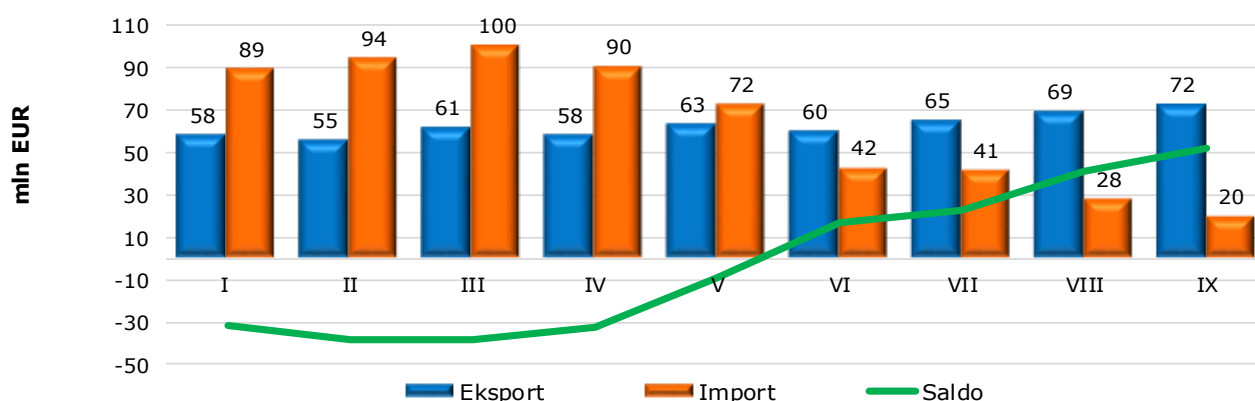
2.1. Ocena sytuacji rynkowej

Potencjał produkcyjny polskiego sektora warzywniczego plasuje nasz kraj na czwartym miejscu w produkcji warzyw w Unii Europejskiej, za Włochami, Hiszpanią i Francją. W Polsce wegetacja warzyw gruntowych w 2019 r. była bardzo utrudniona. Deficyt wody w glebie przyczynił się do zahamowania przyrostu biologicznej masy większości gatunków warzyw, szczególnie odmian wczesnych. Jesienią opady deszczu i obniżenie się temperatury powietrza korzystnie wpłynęły na plonowanie odmian późniejszych. GUS przewiduje jednak, że w 2019 r. nastąpiło zmniejszenie plonowania wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych. Produkcja warzyw gruntowych mogła się ukształtować na poziomie blisko 3,8 mln ton, o ponad 8% niższym niż w słabym pod względem zbiorów roku 2018¹.

Tegoroczne zbiory kapusty GUS ocenił na około 0,8 mln ton, a kalafiorów na ponad 200 tys. ton. Produkcja cebuli przewidywana jest na poziomie około 525 tys. ton. Zbiory marchwi zostały ocenione na ponad 670 tys. ton, a buraków – na blisko 270 tys. ton. Ogórków prawdopodobnie zebrano około 225 tys. ton, a pomidorów – ponad 235 tys. ton. Łączna produkcja pozostałych gatunków warzyw w 2019 r. została oszacowana na ponad 840 tys. ton.

Jednym z czynników stymulujących rozwój krajowej produkcji warzywniczej jest popyt eksportowy. W okresie dziewięciu miesięcy 2019 r. wartość eksportu warzyw świeżych osiągnęła poziom ponad 560 mln EUR (około 2,4 mld zł), o 9% wyższy niż w porównywalnym okresie 2018 r.

**Obroty handlowe warzywami świeżymi*
w okresie trzech kwartałów 2019 r.**

* łącznie z grzybami

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

W okresie trzech kwartałów 2019 r. najwięcej wywieziono pieczarek (153 tys. ton), cebuli (101 tys. ton) i pomidorów (62 tys. ton). Głównymi odbiorcami polskich warzyw są kraje Unii Europejskiej (przede wszystkim Niemcy i Wielka Brytania), a także kraje Wspólnoty Niepodległych Państw. Według prognozy IERiGŻ-PIB w całym 2019 r. wpływy z eksportu warzyw świeżych mogą być o około 13% większe niż w 2018 r. Zdecyduje o tym wyższy poziom cen w eksporcie².

Z końcem sezonu produkcyjnego zmniejsza się podaż warzyw na rynku krajowym. W związku z tym krajowy asortyment warzyw w coraz większym stopniu uzupełniany jest importem, zwłaszcza z południa Europy. Sytuacja ta wywołuje presję na wzrost cen. W listopadzie 2019 r. wzrosły ceny warzyw spod osłon (m.in. sałaty, pomidorów, papryki), a obniżyły się ceny późniejszych odmian warzyw gruntowych (np. kapusty białej, pietruszki, selerów i buraków).

¹ *Przedwzrostkowy szacunek głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych w 2019 r.*, Informacje Sygnalne GUS, 27.09.2019 r.

² *Handel Zagraniczny Produktami Rolno-Spożywczymi. Stan i Perspektywy*, nr 50, wrzesień 2019 r. IERiGŻ-PIB i MRiRW.

2.2. Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB

- ✓ W dniach 18–19.11.2019 r., w odniesieniu do analogicznego okresu października br., **obniżyły się ceny skupu**: kalafiorów (o 18%, do 2,18 zł za sztukę), buraków (o 13,5%, do 0,68 zł/kg), kapusty białej (o 13%, do 0,71 zł/kg), cebuli (o 11%, do 0,96 zł/kg), pietruszki (o 10,5%, do 2,12 zł/kg), marchwi (o 6,5%, do 0,69 zł/kg), brukselki (o 6%, do 4,52 zł/kg) i pieczarek (o 2%, do 5,46 zł/kg).
- ✓ W skupie odnotowano **wzrost cen** następujących warzyw: sałaty (o 22%, do 1,42 zł za sztukę), pomidorów krajowych (o 12%, do 3,88 zł/kg), selerów (o 6%, do 1,68 zł/kg), szczypiorku (o 5%, do 0,81 zł za pęczek), natki pietruszki (o 2%, do 0,60 zł za pęczek), rzodkiewki (o 1,5%, do 1,05 zł za pęczek) i ziemniaków (o 1%, do 1,01 zł/kg).

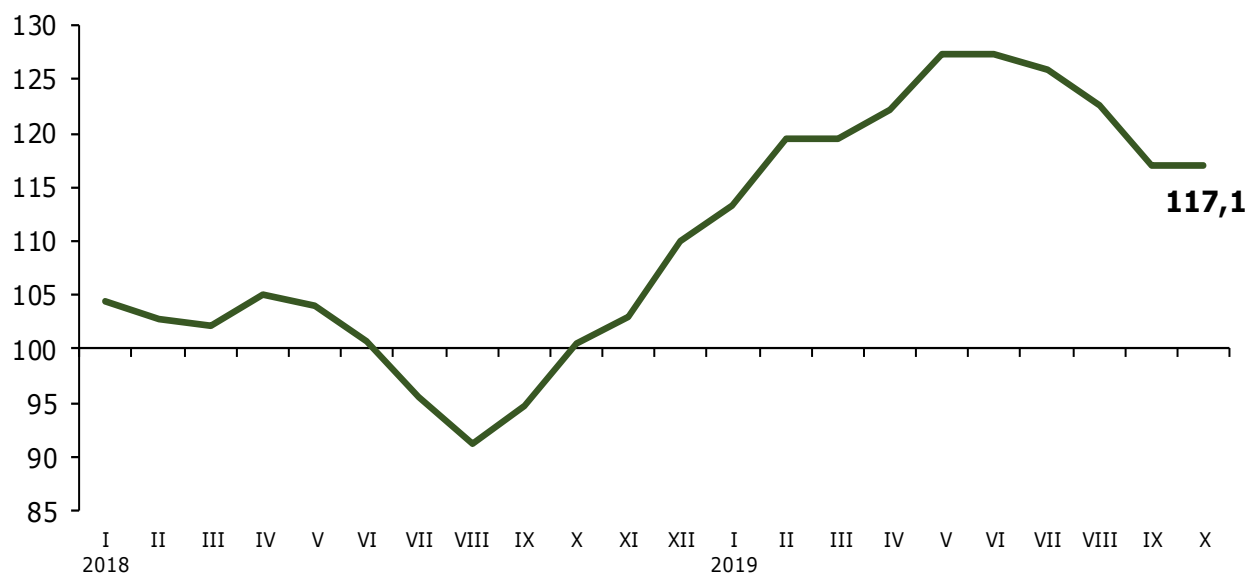
2.3. Ceny hurtowe warzyw według ZSRIR MRiRW

- ✓ Według danych z 21.11.2019 r., w odniesieniu do analogicznego okresu października br., **obniżyły się ceny hurtowe**: kapusty białej (o 30%, do 0,95 zł/kg), pietruszki (o 14%, do 3,10 zł/kg), selerów (o 10%, do 2,39 zł/kg), buraków (o 7%, do 1,14 zł/kg) i cebuli białej (o 4%, do 1,53 zł/kg).
- ✓ **Wzrosły hurtowe ceny**: papryki czerwonej (o 48%, do 5,70 zł/kg), pomidorów (o 42%, do 5,10 zł/kg), kalafiorów (o 24%, do 3,81 zł za sztukę), sałaty (o 20%, do 2,19 zł za sztukę), rzodkiewki (o 13,5%, do 1,51 zł za pęczek), ziemniaków (o 11%, do 1,49 zł/kg), pieczarek (o 1%, do 6,33 zł/kg) oraz marchwi (o 1%, do 1,29 zł/kg).

2.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Detaliczne ceny warzyw w październiku 2019 r. kształtowały się na tym samym poziomie jak we wrześniu br., ale o 16,3% wyższym niż przed rokiem.
- ✓ W odniesieniu do grudnia 2017 r. ceny detaliczne warzyw były wyższe o 17,1%.

Wskaźniki cen detalicznych warzyw (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	18-19.11.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1,01	1,00	0,65	0,38	1,1	55,4	165,8
Cebula	0,96	1,08	1,62	0,69	-10,8	-40,7	39,1
Salata (cena za sztukę)	1,42	1,16	1,10	2,34	22,4	28,8	-39,5
Marchew	0,69	0,74	1,26	0,66	-6,5	-45,2	5,6
Pietruszka	2,12	2,37	5,70	2,03	-10,5	-62,8	4,4
Selery	1,68	1,59	1,65	1,32	5,7	1,8	27,3
Pomidory krajowe	3,88	3,47	3,95	4,07	11,8	-1,6	-4,5
Pieczarki	5,46	5,58	5,56	4,89	-2,1	-1,9	11,7
Rzodkiewka (cena za pęczek)	1,05	1,03	0,83	0,97	1,5	26,3	8,0
Buraki	0,68	0,79	0,74	0,59	-13,5	-7,8	15,1
Kapusta biała	0,71	0,82	1,03	0,34	-13,4	-31,2	106,0
Kalafior (cena za sztukę)	2,18	2,65	2,80	1,95	-17,9	-22,2	11,7
Szczypiorek (cena za pęczek)	0,81	0,77	0,70	0,74	4,8	15,2	9,8
Brukselka	4,52	4,81	4,16	3,14	-6,0	8,7	44,2
Natka pietruszki (cena za pęczek)	0,60	0,59	0,56	0,69	1,7	7,1	-13,0

Ceny hurtowe wybranych warzyw według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	21.11.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1,49	1,34	1,10	0,55	11,2	35,5	170,9
Cebula biała	1,53	1,59	1,83	1,47	-3,8	-16,4	4,1
Salata (cena za sztukę)	2,19	1,82	2,13	2,25	20,3	2,8	-2,7
Marchew	1,29	1,28	1,60	0,95	0,8	-19,4	35,8
Pietruszka	3,10	3,61	5,65	3,20	-14,1	-45,1	-3,1
Selery	2,39	2,65	2,30	2,10	-9,8	3,9	13,8
Pomidory	5,10	3,59	4,17	4,65	42,1	22,3	9,7
Pieczarki	6,33	6,27	5,25	5,75	1,0	20,6	10,1
Rzodkiewka (cena za pęczek)	1,51	1,33	1,50	1,40	13,5	0,7	7,9
Buraki	1,14	1,22	1,10	0,85	-6,6	3,6	34,1
Papryka czerwona	5,70	3,85	5,09	5,80	48,1	12,0	-1,7
Kapusta biała	0,95	1,36	1,28	0,53	-30,1	-25,8	79,2
Kalafior (cena za sztukę)	3,81	3,08	2,75	2,50	23,7	38,5	52,4

Ceny detaliczne wybranych warzyw według GUS

[zł]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1 kg	2,57	2,67	1,38	1,10	-3,7	86,2	133,6
Cebula	1 kg	3,39	3,61	2,55	1,99	-6,1	32,9	70,4
Rzodkiewka	1 pęczek	2,13	2,10	1,80	1,77	1,4	18,3	20,3
Marchew	1 kg	2,51	2,76	2,70	1,94	-9,1	-7,0	29,4
Pietruszka	1 kg	7,00	9,35	8,31	4,98	-25,1	-15,8	40,6
Selery	1 kg	5,44	5,89	4,43	4,11	-7,6	22,8	32,4
Pomidory	1 kg	5,92	5,32	6,79	5,65	11,3	-12,8	4,8
Pieczarki	1 kg	8,36	8,32	7,78	7,54	0,5	7,5	10,9
Salata	1 sztuka	2,79	2,75	2,70	2,74	1,5	3,3	1,8
Buraki	1 kg	2,38	2,55	1,87	1,77	-6,7	27,3	34,5
Papryka	1 kg	5,89	6,23	6,26	6,41	-5,5	-5,9	-8,1
Kapusta biała	1 kg	2,94	3,67	2,04	1,53	-19,9	44,1	92,2
Kalafior	1 sztuka	5,06	5,11	5,11	4,36	-1,0	-1,0	16,1
Cebula ze szczypiorkiem	1 pęczek	2,29	2,30	1,96	1,91	-0,4	16,8	19,9
Natka pietruszki	1 pęczek	1,71	1,71	1,65	1,60	0,0	3,6	6,9

Ceny detaliczne wybranych produktów warzywnych według GUS

[zł za opakowanie]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ogórki konserwowe□	900 g	5,64	5,67	5,63	5,57	-0,5	0,2	1,3
Kalafior mrożony□	500 g	5,33	5,36	5,03	4,84	-0,6	6,0	10,1
Ketchup□	200 g	2,14	2,16	2,16	2,12	-0,9	-0,9	0,9
Mieszanka warzywna mrożona (marchew + groszek)	500 g	4,83	4,84	4,49	4,30	-0,2	7,6	12,3

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERIGŻ-PIB i ZSRIR MRiRW.

3. RYNEK OWOCÓW

3.1. Ocena sytuacji rynkowej

Polska jest znaczącym w Unii Europejskiej producentem owoców klimatu umiarkowanego. Pod względem wolumenu zbiorów plasujemy się za Hiszpanią, a przed Francją i Grecją.

W UE, w tym w Polsce w 2019 r. odnotowano zmniejszenie produkcji większości gatunków owoców strefy umiarkowanej, szczególnie jabłek, wiśni, czereśni i śliwek. Spadek produkcji wynikał z wiosennych przymrozków oraz deficytu wody. W Polsce dodatkowym czynnikiem wpływającym na ograniczenie zbiorów było nadmierne owocowanie w 2018 r., które spowodowało „wysilenie” drzew i krzewów owocowych.

Z szacunków GUS wynika, że w Polsce w 2019 r. najbardziej obniżyły się zbiory owoców z upraw sadowniczych. Mogły one wynieść 3,4 mln ton i być o około 25% mniejsze od rekordowej produkcji z roku 2018³.

W strukturze upraw sadowniczych dominuje jabłoni. Produkcja jabłek w Polsce stanowi przeciętnie ¾ zbiorów owoców ogółem. W 2019 r. zbiory z sadów jabłoniowych GUS wstępnie oszacował na poziomie około 3 mln ton, o 25% niższym niż przed rokiem.

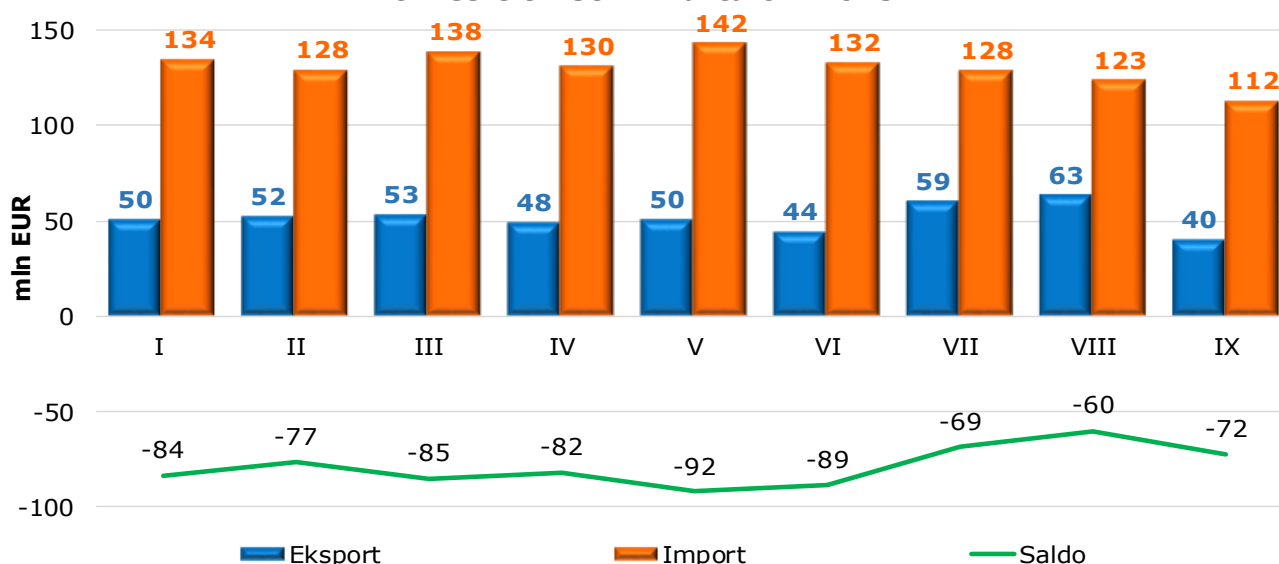
Zbiory gruszek w 2019 r. prawdopodobnie wyniosły ponad 67 tys. ton i były o około 26% mniejsze niż w 2018 r. Równocześnie zbiory śliwek mogły być o 20% mniejsze i wynieść 95 tys. ton.

W 2019 r. zbiory owoców z krzewów owocowych w sadach oraz z plantacji jagodowych GUS wstępnie ocenił na około 0,5 mln ton, o około 18% mniej niż w 2018 r.

Ważnym czynnikiem stymulującym rozwój krajowej produkcji owoców jest ich eksport. Największe przychody uzyskiwane są z wywozu jabłek. Kolejne miejsca pod względem wartości sprzedaży zagranicznej zajmują: maliny, gruszki, borówka amerykańska (wraz z żurawiną), truskawki, wiśnie i czereśnie oraz śliwki. Mniejsze wpływy uzyskuje się ze sprzedaży zagranicznej moreli i porzeczek.

Według wstępnych danych Ministerstwa Finansów w okresie trzech kwartałów 2019 r. wartość wywozu owoców świeżych ukształtowała się na poziomie 459 mln EUR (około 2,0 mld zł), o 6% niższym niż przed rokiem. Obniżenie wartości eksportu wynikało przede wszystkim z niższych cen transakcyjnych na skutek znaczącej podaży owoców na rynku unijnym ze zbiorów w 2018 r.

**Obroty handlowe owocami świeżymi
w okresie trzech kwartałów 2019 r.**

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

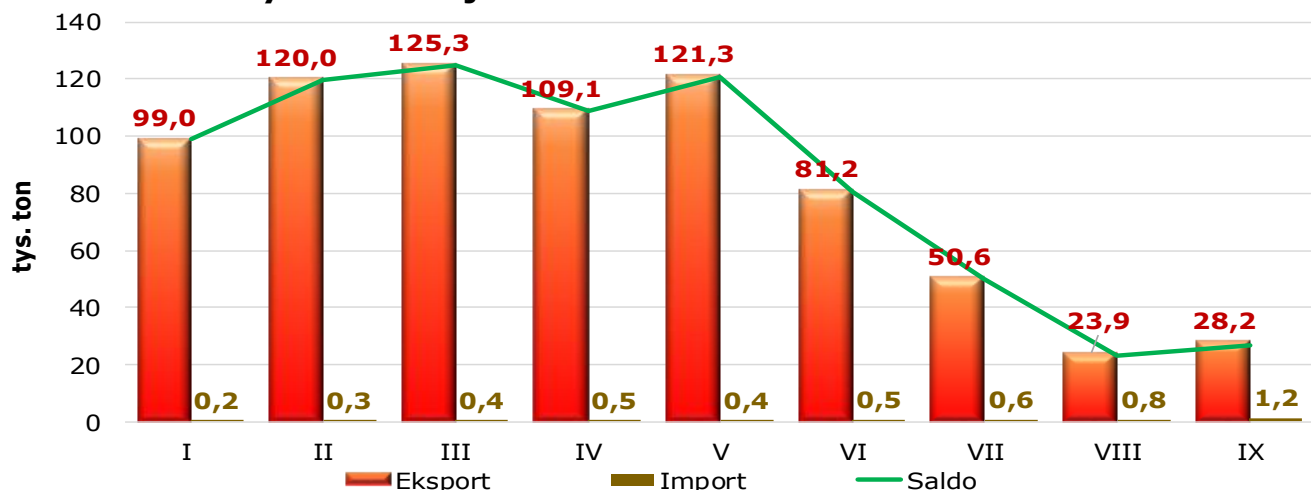
Według szacunków IERiGŻ-PIB w całym 2019 r. wartość eksportu owoców świeżych prawdopodobnie będzie o 4% niższa niż w 2018 r. i wyniesie 595 mln EUR⁴.

³ *Przedwstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictwa*, Informacje Sygnalne GUS, 27.09.2019 r.

⁴ *Handel Zagraniczny Produktami Rolno-Spożywczymi. Stan i Perspektywy*, nr 50, wrzesień 2019 r., IERiGŻ-PIB, MRiRW.

Polska należy do grona największych światowych eksporterów jabłek (w latach 2014–2018 z Polski wyeksportowano średnio 30% produkcji). W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. z kraju wyeksportowano 759 tys. ton tych owoców wobec 554 tys. ton w analogicznym okresie 2018 r. Wartość eksportu jabłek zmniejszyła się o 10%, do 237 mln EUR, a średnia eksportowa cena w okresie trzech kwartałów 2019 r. wynosiła 0,31 EUR/kg wobec 0,47 EUR/kg w analogicznym okresie 2018 r.

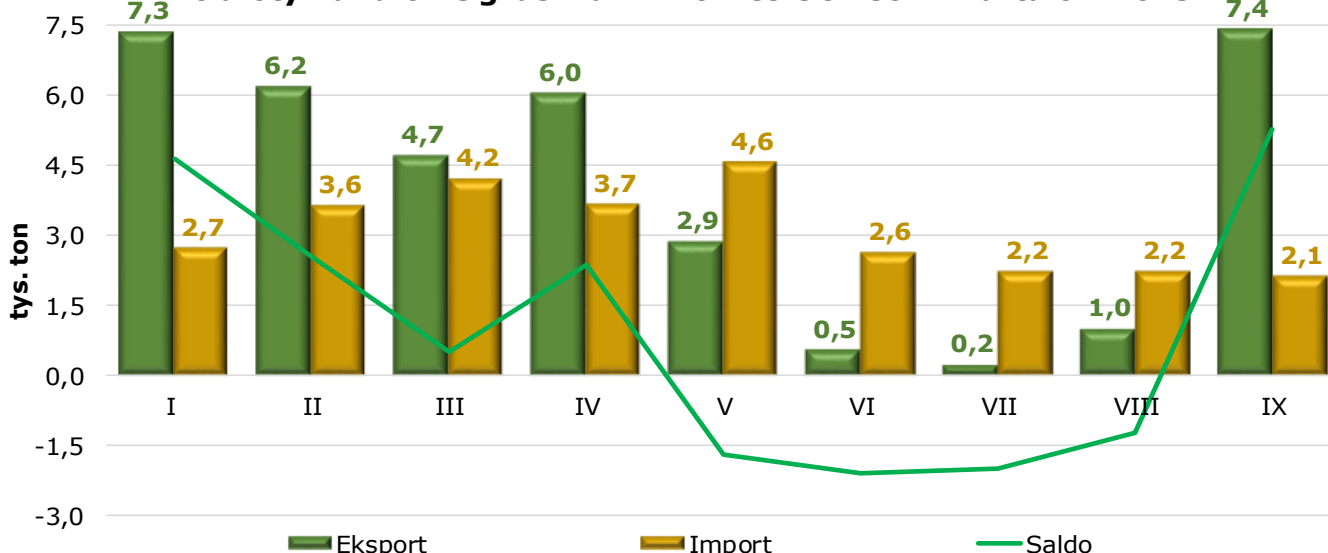
Obroty handlowe jabłkami w okresie trzech kwartałów 2019 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Pomimo względnie niskich zbiorów gruszek w Polsce, znaczna ich część jest kierowana na eksport (w latach 2014–2018 około 60% produkcji). W okresie trzech kwartałów 2019 r. z kraju wywieziono 36 tys. ton gruszek, o 37% więcej niż przed rokiem. Jednocześnie wpływy uzyskane z eksportu wzrosły o 35%, do 13 mln EUR. Przeciętna cena transakcyjna tych owoców uzyskana w eksporcie w okresie trzech kwartałów 2019 r. wyniosła 0,37 EUR/kg wobec 0,38 EUR/kg w analogicznym okresie 2018 r.

Obroty handlowe gruszkami w okresie trzech kwartałów 2019 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

W drugiej połowie 2019 r. na rynku krajowym ceny jabłek deserowych wykazywały tendencję wzrostową i kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem.

Według danych ze spółdzielni ogrodniczych ceny skupu jabłek do bezpośredniej konsumpcji w październiku 2019 r. kształtowały się na poziomie 1,45 zł/kg, ponad dwukrotnie wyższym niż w październiku 2018 r. Jednak w odniesieniu do cen z września br. ceny tych owoców były o 8% niższe. W październiku 2019 r. według danych GUS średnia detaliczna cena jabłek, tak jak przed miesiącem, wyniosła 3,36 zł/kg. Był to poziom o 41% wyższy niż przed rokiem.

3.2. Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB

- ✓ Średnia krajowa **cena skupu jabłek deserowych** klasy I w **dniach 18–19.11.2019 r.**, podobnie jak przed miesiącem, ukształtowała się na poziomie **1,46 zł/kg**. W porównywalnym okresie przed rokiem za jabłka uzyskiwano 0,71 zł/kg.
- ✓ Na początku drugiej połowy listopada 2019 r. kontynuowany był wzrost cen skupu **gruszek**. W **dniach 18-19.11.2019 r.** za te owoce płacono średnio **2,36 zł/kg**, o 16% więcej niż przed miesiącem i o 49% więcej niż rok wcześniej.

3.3. Ceny hurtowe owoców według ZSRIR MRiRW

Owoce krajowe

- ✓ **W notowaniu z 21.11.2019 r.** średnie hurtowe ceny jabłek i gruszek kształtowały się na poziomie wyższym niż przed miesiącem. **Cena gruszek** w hurcie wyniosła **3,59 zł/kg** i była o 6% wyższa niż przed miesiącem, a **cena jabłek – 2,21 zł/kg**, o 5% wyższa.

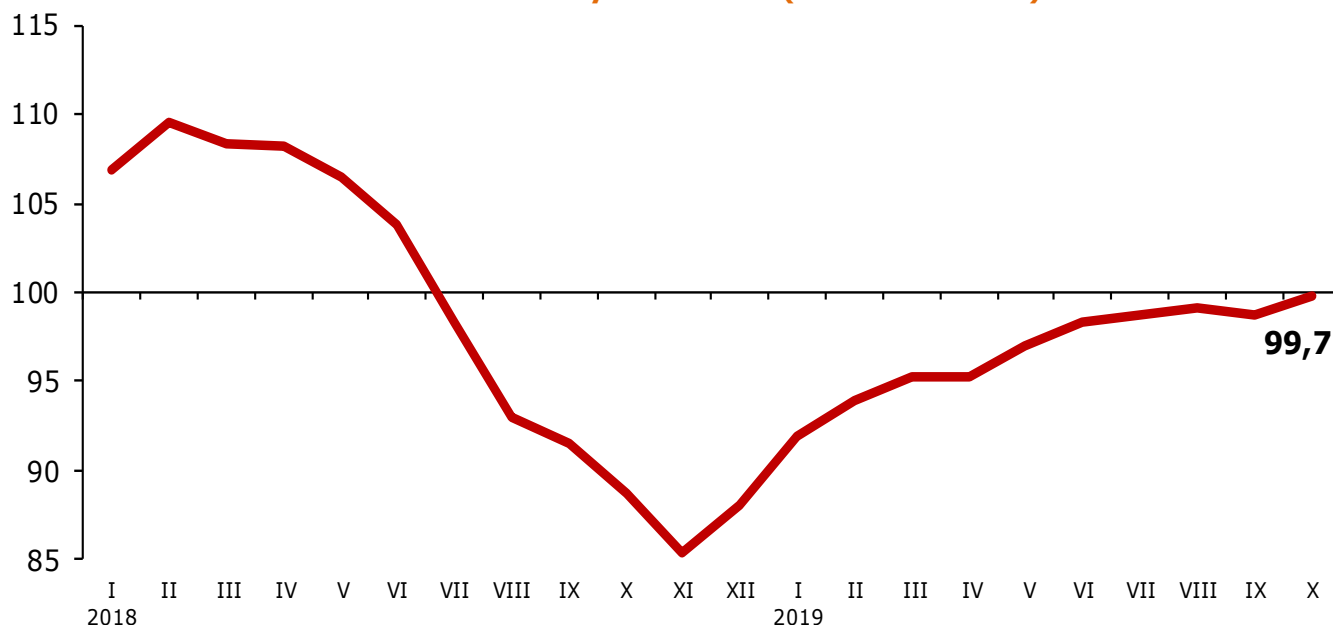
Owoce importowane

- ✓ **W notowaniu z 21.11.2019 r.** średnie hurtowe ceny bananów, cytryn i mandarynek były niższe niż miesiąc wcześniej. Cena hurtowa **bananów** wyniosła średnio **4,41 zł/kg** i była o **1% niższa** niż przed miesiącem, a **cytryn i mandarynek** – w obu przypadkach **5,93 zł/kg**, odpowiednio o **2,5%** i **4,5% niższa**.
- ✓ Hurtowe ceny **winogron** osiągnęły poziom **6,88 zł/kg**, o **12% wyższy** niż przed miesiącem.

3.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Detaliczne ceny owoców w październiku 2019 r. kształtowały się na poziomie o 1,1% wyższym niż we wrześniu br. i o 12,5% wyższym niż przed rokiem.
- ✓ W odniesieniu do grudnia 2017 r. ceny detaliczne owoców były niższe o 0,3%.

Wskaźniki cen detalicznych owoców (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	18-19.11.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka deserowe	1,46	1,46	0,71	1,76	0,0	105,6	-17,0
Gruszki	2,36	2,03	1,58	2,89	16,3	49,4	-18,3

Ceny hurtowe wybranych owoców według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	21.11.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka	2,21	2,11	1,13	2,39	4,7	95,6	-7,5
Gruszki	3,59	3,39	2,75	3,75	5,9	30,5	-4,3
Banany	4,41	4,44	3,53	3,97	-0,7	24,9	11,1
Cytryny	5,93	6,08	5,07	5,65	-2,5	17,0	5,0
Winogrona	6,88	6,15	8,86	10,90	11,9	-22,3	-36,9
Mandarynki	5,93	6,21	4,50	5,00	-4,5	31,8	18,6

Ceny detaliczne wybranych owoców według GUS

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka	3,36	3,36	2,38	3,53	0,0	41,2	-4,8
Gruszki	5,13	5,34	4,43	5,92	-3,9	15,8	-13,3
Śliwki	4,93	3,91	3,77	7,55	26,1	30,8	-34,7
Banany	5,00	4,85	4,44	4,41	3,1	12,6	13,4
Cytryny	8,01	8,22	7,98	7,70	-2,6	0,4	4,0
Winogrona	8,11	7,99	7,85	8,26	1,5	3,3	-1,8
Mandarynki	8,37	8,07	8,54	7,93	3,7	-2,0	5,5

Ceny detaliczne wybranych produktów owocowych według GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Dżem owocowy (35%-60% owoców) 360 g	5,02	5,08	4,96	4,97	-1,2	1,2	1,0

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERiGŻ-PIB i ZSRIR MRiRW.

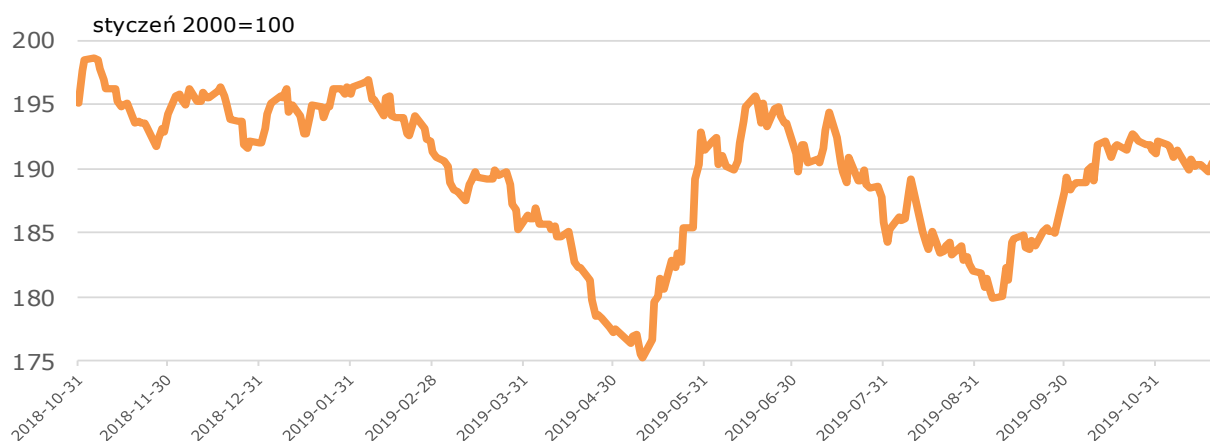
4. RYNEK ZBÓŻ

4.1. Ocena sytuacji rynkowej

Największy wpływ na rynek zbóż w Polsce ma sytuacja u głównych eksporterów w Europie. Według prognozy USDA dobre zbiory zbóż w 2019 r. są szacowane w Federacji Rosyjskiej (wzrost o 7% w porównaniu z 2018 r., do 114 mln ton) i na Ukrainie (wzrost o 8%, do rekordowego poziomu 75 mln ton). W UE zbiory zbóż w 2019 r. mogą ukształtować się na poziomie 312 mln ton, o 9% wyższym niż przed rokiem⁵. Większe niż w 2018 r. zbiory szacuje się u głównych jego eksporterów, m.in. we Francji (wg Komisji Europejskiej – o 13%, 71 mln ton) i w Niemczech (o 17%, 45 mln ton). W Polsce w 2019 r. GUS oszacował krajowe zbiory zbóż (łącznie z kukurydzą, gryką i prosem) na 28,9 mln ton, o 8% powyżej poziomu z 2018 r.

Po zbiorach w 2019 r. sezonowy wzrost podaży ziarna na większości rynków zagranicznych, przy słabym popycie eksportowym, skutkowało znacznym spadkiem cen zbóż. W październiku 2019 r. ceny zbóż na rynku międzynarodowym utrzymywały się przeważnie na poziomie niższym niż w poprzednim sezonie. Wzrost cen pszenicy odnotowano w pierwszej dekadzie listopada 2019 r. Przyczyniły się do tego opóźnienia zbiorów i siewów w Ameryce Północnej (ze względu na pogorszenie warunków pogodowych) oraz słabsze niż przed rokiem zbiory w Australii i Argentynie. Jednak w drugiej dekadzie listopada br. mały popyt na zboża z USA i niepewność związana z umową handlową z Chinami, jak również niższe ceny w krajach położonych nad Morzem Czarnym wywierały presję na spadek cen pszenicy. Mniejsze niż oczekiwano zbiory kukurydzy, pomimo przewidywanego spadku zużycia tego ziarna, przyczyniły się do umiarkowanego wzrostu jej cen. W efekcie na rynku światowym w listopadzie 2019 r. wzrost cen kukurydzy nie zrównoważył spadku cen pszenicy, soi i ryżu, co przyczyniło się do obniżenia (o 1% w porównaniu z październikiem br.) indeksu cen zbóż i roślin oleistych GOI⁶.

IGC Indeks zbóż i roślin oleistych (GOI)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IGC *Grain Market Report*.

Zmiany cen ziarna na rynkach zagranicznych (szczególnie w UE) determinują kierunki zmian cen w Polsce. W listopadzie 2019 r. kończą się zbiory kukurydzy na rynku krajowym i ograniczenie podaży ziarna innych rodzajów zbóż wywierały presję na wzrost cen.

W kolejnych miesiącach zmniejszające się zasoby zbóż mogą również przyczyniać się do wzrostu cen. Wzrost ten będzie ograniczany dużą podażą ziarna, zwłaszcza pochodzącego z Europy Wschodniej (Rosja i Ukraina). W tej sytuacji krajowe ceny skupu zbóż do końca pierwszego kwartału 2020 r. mogą wykazywać sezonową tendencję wzrostową. Jednak poziom tych cen może być niższy niż przed rokiem.

⁵ Zbiory zbóż (bez ryżu) w WNP i w UE według United States Department of Agriculture (USDA) – *Grain: World Markets and Trade*, November 2019.

⁶ Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegółowe informacje na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

4.2. Ceny zakupu (bez VAT) zbóż według ZSRIR MRiRW

- ✓ Po znaczącym sezonowym spadku w okresie zbiorów, ceny zbóż wykazują tendencję do wzrostu. **W październiku 2019 r. średnia cena pszenicy konsumpcyjnej** w kraju wyniosła **685 zł/t**, a **żyta konsumpcyjnego** – **562 zł/t**. Ceny tych zbóż były o 1% wyższe niż przed miesiącem, ale niższe niż przed rokiem odpowiednio o 16% i 20%.
- ✓ W drugim tygodniu listopada 2019 r. przeciętna cena **pszenicy konsumpcyjnej** ukształtowała się na poziomie **690 zł/t**, o 1% wyższym niż przed miesiącem, a **żyta konsumpcyjnego** – **569 zł/t**, o 3% wyższym. Jednak w porównaniu z notowaniami sprzed roku zboża te były tańsze odpowiednio o 17% i 21%.

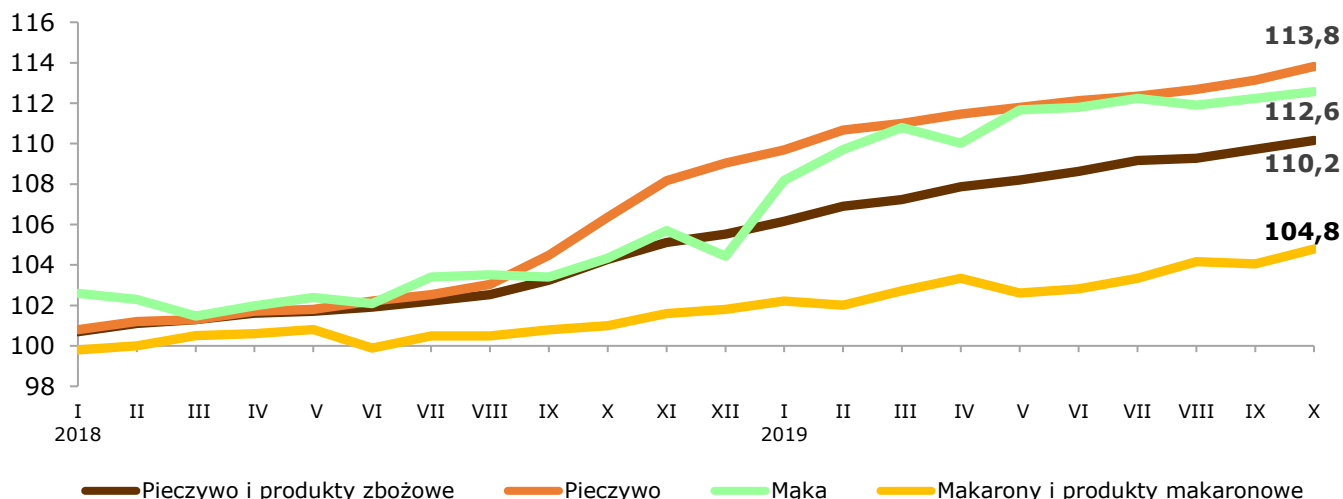
4.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki w opakowaniach 1 kg w wybranych przedsiębiorstwach prowadzących przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW

- ✓ **W październiku 2019 r.**, w porównaniu z wrześniem br., odnotowano spadki cen mąki. Średnia cena mąki pszennej typ 450 była o 1% niższa niż we wrześniu br., a mąki pszennej typ 500 – o 2% niższa. Mąki te były jednak droższe niż przed rokiem odpowiednio o 1% i 2%. Przeciętna cena mąki „Poznańskiej”, zarówno w odniesieniu do notowań sprzed miesiąca, jak i sprzed roku, ukształtowała się na poziomie o około 3% niższym.
- ✓ W zakładach młynarskich **w dniach 11–17.11.2019 r.** kontynuowany był spadek cen zbytu mąki. W analizowanym okresie **mąkę „Poznańską”** zbywano po **1,39 zł/kg**, o 4,5% taniej niż przed miesiącem i o blisko 5% taniej niż rok wcześniej. Cena **mąki pszennej typ 450** wyniosła **1,38 zł/kg** i była o 3% niższa niż miesiąc wcześniej i niż przed rokiem. Krajowi młynarze za **mąkę pszenną typ 500** uzyskiwali przeciętnie **1,71 zł/kg**, o blisko 4% mniej niż przed miesiącem, ale o 3% więcej niż rok wcześniej.

4.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W sezonie 2018/2019 ograniczenie krajowej podaży zbóż konsumpcyjnych, przy dużym popycie eksportowym, skutkowało wzrostem cen ziarna i produktów przemiału. Dopiero dostawy zbóż z nowych zbiorów na przełomie czerwca i lipca 2019 r. przyczyniły się do znacznego sezonowego spadku cen ziarna, co może, z pewnym opóźnieniem, wpłynąć hamująco na wzrost cen przetworów zbożowych.
- ✓ W październiku 2019 r. ceny detaliczne pieczywa i produktów zbożowych nadal rosły (wzrost o 0,4% w porównaniu z wrześniem br.).
- ✓ W odniesieniu do cen sprzed roku średnia detaliczna cena pieczywa i produktów zbożowych w październiku 2019 r. była o 5,7% wyższa. W tym czasie pieczywo podrożało o 7,2%, mąka o 7,8%, a makarony i produkty makaronowe o 3,6%.
- ✓ W okresie od stycznia do października 2019 r. ceny pieczywa i produktów zbożowych w detalu, w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., wzrosły o 6,1%, w tym pieczywa – o 9,1%. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili również za mąkę (o 8,1%) oraz makarony i produkty makaronowe (o 2,8%).

Wskaźniki cen detalicznych wybranych produktów zbożowych (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny (bez VAT) płacone dostawcom przez wybrane przedsiębiorstwa dokonujące zakupu zbóż według ZSRIR MRiRW

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Pszenvica konsumpcyjna	685	680	819	662	0,7	-16,3	3,5
Żyto konsumpcyjne	562	557	706	563	0,8	-20,4	-0,2

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Pszenvica konsumpcyjna	690	699	686	832	677	-1,2	0,6	-17,1	1,9
Żyto konsumpcyjne	569	548	552	718	577	3,8	3,1	-20,7	-1,4

Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki przez zakłady prowadzące przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska"	1 484	1 529	1 530	1 482	-2,9	-3,0	0,1
Mąka pszenna typ 450	1 420	1 433	1 403	1 271	-1,0	1,2	11,7
Mąka pszenna typ 500	1 653	1 689	1 624	1 590	-2,1	1,8	4,0

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska"	1 395	1 472	1 461	1 464	1 541	-5,2	-4,5	-4,7	-9,5
Mąka pszenna typ 450	1 383	1 385	1 432	1 428	1 311	-0,1	-3,4	-3,1	5,5
Mąka pszenna typ 500	1 711	1 695	1 780	1 667	1 564	1,0	-3,9	2,6	9,4

Ceny detaliczne produktów zbożowych według GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska" 1 kg	2,78	2,77	2,51	2,46	0,4	10,8	13,0
Mąka pszenna 1 kg	2,60	2,57	2,40	2,30	1,2	8,3	13,0
Mąka żytnia 1 kg	3,60	3,57	3,56	3,47	0,8	1,1	3,7
Chleb mieszany pszenno-żytni, zwykły 500 g	2,69	2,67	2,47	2,29	0,7	8,9	17,5
Makaron jajeczny "Lubella" 400 g	4,41	4,33	4,03	3,95	1,8	9,4	11,6
Makaron bezjajeczny 250 g	1,94	1,92	x	x	1,0	x	x

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

5. RYNEK RZEPAKU

5.1. Ocena sytuacji rynkowej

Silne powiązanie rynku krajowego z międzynarodowym, w tym szczególnie z rynkiem europejskim, w dużym stopniu wpływa na ceny skupu rzepaku w Polsce.

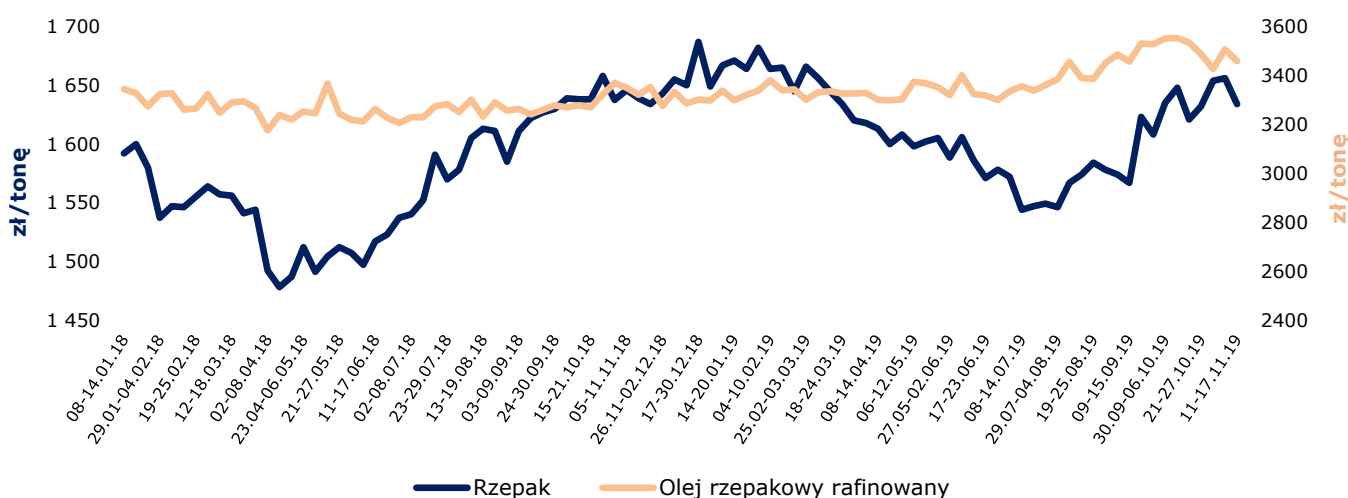
Według prognozy Departamentu Rolnictwa USA z listopada 2019 r. globalne zbiory siedmiu głównych nasion oleistych⁷ w sezonie 2019/2020 wyniosą 571,3 mln ton i będą o 25,4 mln ton (o 4,3%) mniejsze niż w poprzednim sezonie, z uwagi na duży spadek zbiorów soi (o 6%, do 336,6 mln ton) i rzepaku (o około 5%, do 68,5 mln ton). W sezonie 2019/2020 światowe zasoby nasion oleistych (produkcja łącznie z zapasami) ulegną obniżeniu do 699,1 mln ton (o 2% w porównaniu z poprzednim sezonem), a ich zużycie wzrośnie do 586,6 mln ton (o 6,2 mln ton) i będzie o 15,3 mln ton większe od produkcji. Globalne zapasy nasion oleistych na koniec sezonu 2019/2020, pomimo spadku (o 14%), utrzymają się na relatywnie wysokim poziomie – 110 mln ton.

Zgodnie z prognozą USDA w sezonie 2019/2020 mniejsze zbiory rzepaku przewidywane są m.in.: w Unii Europejskiej (o 15% w porównaniu z poprzednim sezonem) oraz Kanadzie, Indiach i Australii (po około 4%). Większe zbiory u pozostałych kluczowych producentów rzepaku spodziewane są m.in.: na Ukrainie (o 16%), w Rosji (o 6%), USA (o 3%) oraz Chinach (o 2%).

W wyniku mniejszych zbiorów rzepaku na świecie, w tym w Europie, od początku sezonu 2019/2020 ceny rzepaku na rynku europejskim wykazują powolny wzrost. W październiku br. według IERIGŻ-PIB (za Oil World) przeciętna cena rzepaku (cif Hamburg) ukształtowała się na poziomie 427 USD/t, o 0,5% wyższym niż miesiąc wcześniej, ale o 1% niższym niż przed rokiem. Za olej rzepakowy (fob ex-mill Holandia) płacono średnio 883 USD/t, o ponad 1% mniej niż przed miesiącem, ale o 1% więcej niż w październiku 2018 r. Cena śruty rzepakowej (fob ex-mill Hamburg) wyniosła średnio 214 USD/t i była o 5% wyższa niż we wrześniu br., ale o 21% niższa niż przed rokiem.

Analogiczne kierunki zmian cen rzepaku i produktów jego przerobu notowano na rynku krajowym. Według monitoringu prowadzonego przez MRiRW w październiku br. nastąpił dalszy wzrost cen skupu rzepaku, przy czym w relacji rok do roku były one nadal niższe. Równocześnie odnotowano dalszy wzrost cen zbytu oleju rzepakowego rafinowanego, przy spadku cen zbytu śruty rzepakowej. W porównaniu z notowaniami sprzed roku cena oleju rzepakowego rafinowanego była wyższa, a śruty rzepakowej niższa.

Ceny (bez VAT) zakupu rzepaku oraz sprzedaży oleju rzepakowego rafinowanego w Polsce

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych ZSRIR MRiRW.

⁷ Soja, rzepak, słonecznik, bawełna, orzechy ziemne, palma, kopra.

5.2. Ceny zakupu (bez VAT) rzepaku według ZSRIR MRiRW

- ✓ W Polsce w okresie sierpień–październik 2019 r. notowano wzrost cen zakupu rzepaku pochodzącego z tegorocznych zbiorów. **W październiku 2019 r. średnia cena rzepaku** w kraju wyniosła **1 639 zł/t** i była o 3% wyższa niż we wrześniu br., ale nieznacznie (o 0,1%) niższa niż przed rokiem.
- ✓ **W dniach 11–17 listopada 2019 r.** przeciętna cena **rzepaku** ukształtowała się na poziomie **1 634 zł/t**, o 1% wyższym niż miesiąc wcześniej. W odniesieniu do notowań sprzed roku rzepak był o 0,3% tańszy.
- ✓ Dalszego powolnego wzrostu cen skupu rzepaku można spodziewać się co najmniej do końca pierwszego kwartału 2020 r., tj. do czasu wstępnych szacunków dotyczących przezimowania i wielkości zbiorów rzepaku w sezonie 2020/2021.

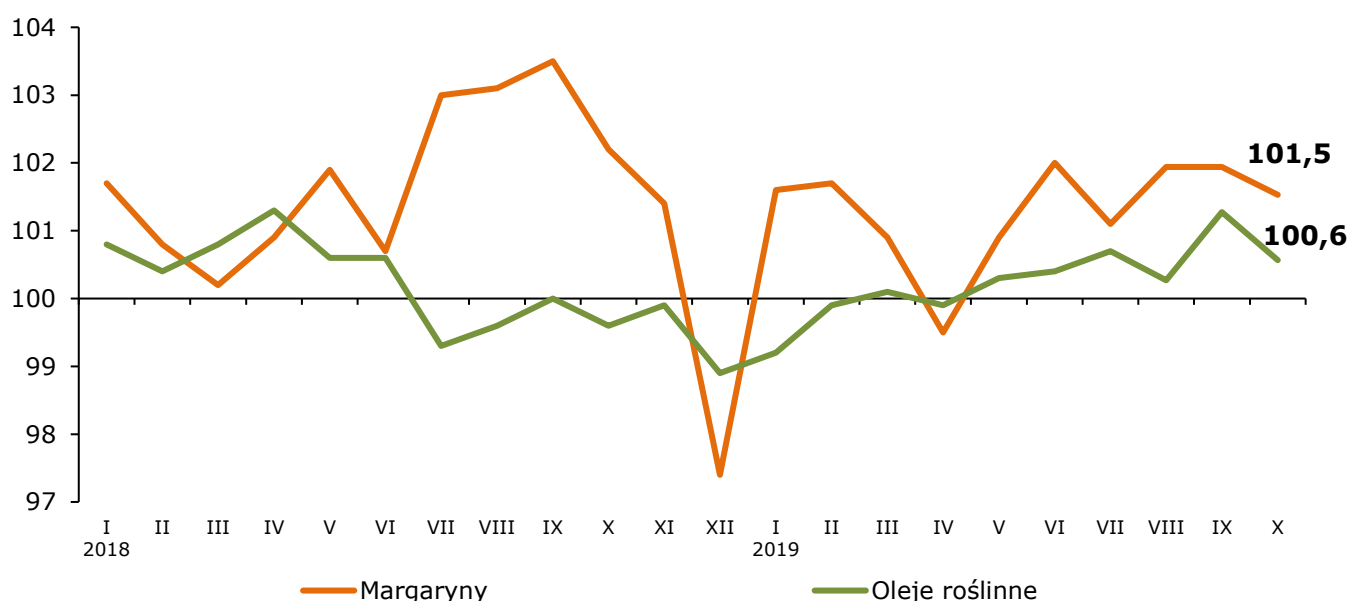
5.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W zakładach tłuszczowych ceny **zbytu oleju rzepakowego rafinowanego** od kwietnia 2019 r., pomimo tygodniowych wahań, wykazywały tendencję wzrostową. **W październiku 2019 r. olej rzepakowy rafinowany** zbywano po **3 520 zł/t**, o 0,5% drożej niż miesiąc wcześniej i o 6% drożej niż w październiku 2018 r.
- ✓ W drugim tygodniu listopada br. ceny **oleju rzepakowego rafinowanego uległy obniżeniu**. W analizowanym okresie za produkt ten uzyskiwano **3 459 zł/t**, o 2% mniej niż przed miesiącem. W porównaniu z cenami sprzed roku olej rzepakowy rafinowany był o 4% droższy.

5.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W październiku 2019 r. średnia cena margaryn uległa obniżeniu, kształtując się na poziomie nieznacznie (o 0,4%) niższym niż we wrześniu 2019 r. i o 0,6% niższym niż rok wcześniej. Oleje roślinne były o 0,7% tańsze niż we wrześniu br., ale o 1,0% droższe niż w październiku 2018 r.
- ✓ W okresie od stycznia do października 2019 r. cena detaliczna olejów roślinnych była zbliżona do notowanej przed rokiem, a margaryn – o 0,5% niższa.
- ✓ Rosnące od początku sezonu 2019/2020 ceny zbytu oleju rzepakowego nie przełożyły się na wzrost jego cen detalicznych. Według danych GUS w październiku 2019 r. konsumenci za olej rzepakowy płacili 6,27 zł/litr, o 2% mniej niż przed miesiącem, ale o 3% więcej niż przed rokiem.

Wskaźniki cen detalicznych tłuszczów roślinnych (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

**Ceny (bez VAT) płacone dostawcom przez przedsiębiorstwa dokonujące zakupu
rzepaku według ZSRIR MRiRW**

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Rzepak	1 639	1 590	1 641	1 593	3,1	-0,1	2,9

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Rzepak	1 634	1 656	1 621	1 639	1 614	-1,3	0,8	-0,3	1,2

**Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według
ZSRIR MRiRW**

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Olej rzepakowy rafinowany	3 520	3 501	3 310	3 431	0,5	6,3	2,6

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Olej rzepakowy rafinowany	3 459	3 507	3 535	3 321	3 401	-1,4	-2,1	4,2	1,7

Ceny detaliczne według GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Olej jadalny rzepakowy, krajowy, w butelce 1 litr	6,27	6,39	6,08	6,12	-1,9	3,1	2,5

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

6. RYNEK PRODUKTÓW MLECZNYCH

6.1. Ocena sytuacji rynkowej

Zmiany demograficzne na świecie charakteryzujące się dynamicznym przyrostem populacji w krajach rozwijających się oraz wzrost gospodarczy i poprawa sytuacji dochodowej ludności powodują zwiększenie zapotrzebowania na produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego, w tym zwłaszcza na produkty mleczne, co skutkuje stopniowym wzrostem produkcji mleka. FAO prognozuje, że w 2019 r. globalna produkcja surowca osiągnie poziom 852 mln ton, o 1,4% wyższy niż w 2018 r. Jednocześnie spożycie mleka i produktów mlecznych na świecie prawdopodobnie wyniesie 110,4 kg na osobę wobec 110,1 kg w 2018 r. (wzrost o 0,3%).

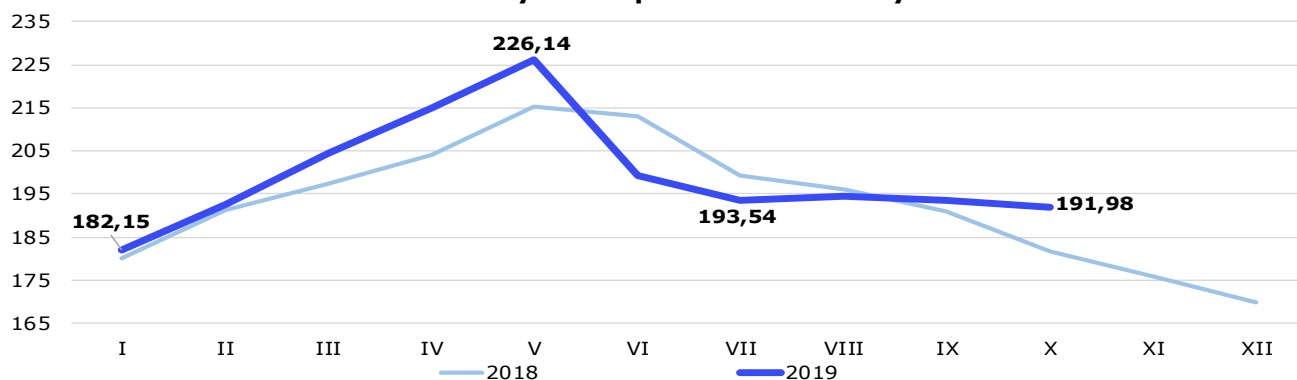
Polska należy do grona znaczących producentów mleka (5. unijny i 13. światowy producent), a krajowy sektor mleczarski odgrywa ważną rolę w tworzeniu PKB z rolnictwa. IERiGŻ-PIB szacuje, że w 2019 r. produkcja surowca osiągnie poziom 14,1 mld litrów, o około 2% wyższy niż przed rokiem.

W Polsce od 2006 r. utrzymuje się wzrostowa tendencja w konsumpcji mleka i jego przetworów. Jest ona m.in. wynikiem poprawiającej się sytuacji dochodowej ludności, cenowej konkurencyjności artykułów mleczarskich w stosunku do innych produktów będących źródłem białka zwierzęcego (tj. mięsa, ryb i jaj) oraz zmianą stylu życia. Analitycy KOWR przewidują, że w 2019 r. bilansowa konsumpcja mleka (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory, bez mleka przerobionego na masło) osiągnie poziom 225 litrów na mieszkańca, o około 2% wyższy od notowanego w 2018 r. Jednocześnie bilansowa konsumpcja masła, na skutek spadku cen detalicznych tego tłuszczu, może być o 2% większa niż w 2018 r. i wynieść 4,8 kg na mieszkańca.

Produkcja mleka o ponad 20% przewyższa krajowy popyt na produkty mleczne, w efekcie eksport jest bardzo ważnym sposobem zapewnienia równowagi rynkowej i decyduje o kondycji finansowej przemysłu mleczarskiego. Od początku 2019 r. przychody z wywozu produktów mlecznych utrzymywały się na poziomie wyższym niż w 2018 r. Ze wstępnych danych Ministerstwa Finansów wynika, że w okresie trzech kwartałów 2019 r. wyniosły one 1,8 mld EUR (7,6 mld zł) i były o około 2% większe niż rok wcześniej. IERiGŻ-PIB przewiduje, że ogółem w 2019 r., ze względu na wyższe niż przed rokiem ceny transakcyjne, wpływy z wywozu produktów mlecznych z Polski mogą być o 4% większe niż w 2018 r. i wynieść 2,3 mld EUR.

Sytuacja cenowa w Polsce jest w znacznym stopniu uzależniona od kondycji ekonomicznej światowego rynku mleka. Według FAO w październiku 2019 r. wskaźnik cen produktów mlecznych wyniósł średnio 192 punkty i był o 0,7% niższy niż we wrześniu br., ale o 5,6% wyższy niż rok wcześniej. Spadek indeksu był wynikiem znacznych obniżek cen sera, do czego przyczyniła się zwiększona dostępność eksportowa tego produktu z Nowej Zelandii. Jednak dynamika spadku została zrównoważona dalszym wzrostem cen mleka w proszku, gdyż na ten asortyment utrzymuje się silny popyt, zwłaszcza ze strony krajów azjatyckich. Jednocześnie, ze względu na stopniowe odnawianie się globalnego popytu na masło, jego ceny, po czterech miesiącach ciągłego spadku, zaczęły się stabilizować.

Indeks światowych cen produktów mlecznych FAO*

*Wskaźnik cen przetworów mlecznych FAO obliczany na podstawie średnich miesięcznych zmian cen masła, serów, OMP i PMP ważonych wielkością eksportu, lata 2002-2004 = 100.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie FAO Food Price Index.

Do końca 2019 r. ceny skupu mleka będą wykazywały sezonowy wzrost, któremu prawdopodobnie będzie towarzyszył wzrost cen zbytu produktów mlecznych. Ekspert IERiGŻ-PIB oceniają, że ceny detaliczne przetworów mlecznych w grudniu 2019 r. mogą być o 1,5–2,5% wyższe niż przed rokiem. W całym 2019 r. ceny w detalu mogą się kształtować na poziomie o około 2% wyższym niż w roku 2018.

6.2. Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS

- ✓ W Polsce od sierpnia 2019 r. notowany jest wzrost cen skupu **mleka surowego**. W **październiku 2019 r.** producenci za surowiec uzyskiwali przeciętnie **132,95 zł/hl**, o ponad 1% więcej niż miesiąc wcześniej. Był to jednak poziom o 3% niższy niż w październiku 2018 r. W okresie styczeń–październik 2019 r. średnia krajowa cena skupu mleka surowego była o około 1% wyższa niż przed rokiem i osiągnęła poziom 134,01 zł/hl.

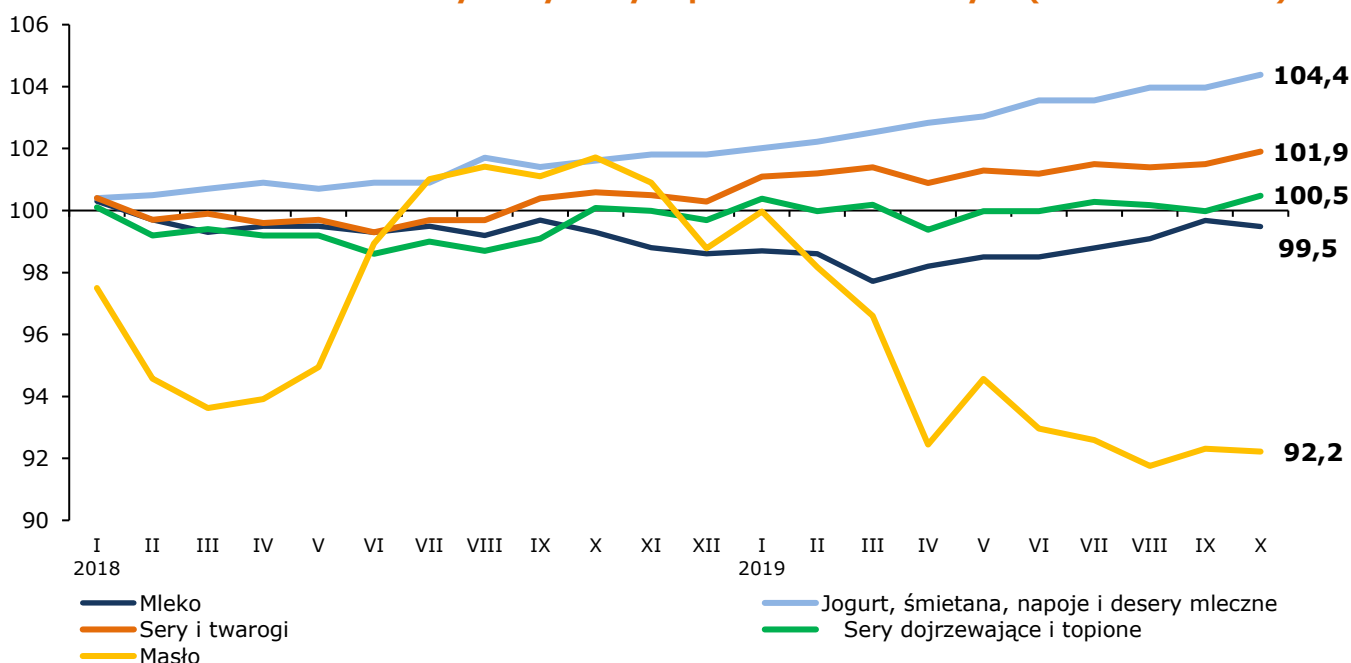
6.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW

- ✓ Na rynku krajowym od początku 2019 r. ceny sprzedaży większości płynnych mlecznych produktów galanteryjnych są nieco wyższe niż w 2018 r. W **dniach 11–17 listopada 2019 r.** za **jogurt naturalny i kefir** producenci uzyskiwali o 1,4–1,5% więcej niż przed miesiącem, a za **śmietanę i śmietankę** – o 0,3% więcej. Jednocześnie wymienione produkty były o około 1% droższe niż przed rokiem. **Mleko spożywcze UHT** zbywano o 2,6% drożej niż miesiąc wcześniej i o 3,6% drożej niż w porównywalnym okresie 2018 r.
- ✓ Od początku 2019 r. ceny masła, utrzymują się na poziomie znacząco niższym niż w latach 2017–2018. W **dniach 11–17.11.2019 r.** krajowi producenci za **masło konfekcjonowane** uzyskiwali średnio **18,48 zł/kg** (3,70 zł za 200 gram), o około 2% więcej niż przed miesiącem, ale o blisko 14% mniej niż rok wcześniej.
- ✓ W drugim tygodniu listopada 2019 r. krajowe zakłady przetwórcze **ser podpuszczkowy dojrzewający Edamski**, tak jak przed miesiącem, sprzedawały po **13,34 zł/kg**, a **ser Gouda** po **13,82 zł/kg**, o około 1% drożej. Cena sera Gouda była o 5% wyższa niż przed rokiem, a sera Edamskiego – o 2% niższa.

6.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W Polsce ceny detaliczne mlecznych produktów galanteryjnych od początku 2019 r. utrzymują się na poziomie nieco wyższym niż w 2018 r. W październiku 2019 r. jogurty, śmietana, napoje i desery mleczne były o 2,8% droższe niż w październiku 2018 r. W tym samym okresie ceny serów i twarogów wzrosły o 1,5%, w tym ceny serów dojrzewających i topionych – o 0,3%.
- ✓ W październiku 2019 r. konsumenci za masło płacili nieznacznie (o 0,1%) mniej niż we wrześniu br. i o 9,4% mniej niż przed rokiem. W okresie od stycznia do października 2019 r. masło w sprzedaży detalicznej było tańsze o 3,6%.
- ✓ Detaliczne ceny mleka w październiku 2019 r. były o 0,2% niższe niż przed miesiącem, ale o 0,2% wyższe niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik 2019 r. produkt ten był o 0,7% tańszy niż rok wcześniej.

Wskaźniki cen detalicznych wybranych produktów mlecznych (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS

[zł/hl]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko surowe	132,95	131,26	137,15	148,42	1,3	-3,1	-10,4

Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko spożywcze UHT	1,93	1,91	1,90	2,00	1,1	1,7	-3,2
Jogurt naturalny	4,33	4,24	4,41	4,30	2,1	-1,9	0,8
Kefir	2,73	2,72	2,72	2,67	0,2	0,3	2,3
Śmietana i śmietanka	6,97	6,83	6,83	6,92	2,0	2,0	0,7
Masło Ekstra konfekcjonowane	18,27	17,90	22,72	25,85	2,1	-19,6	-29,3
Ser dojrzewający "Edamski"	13,36	12,84	13,26	14,56	4,1	0,7	-8,3
Ser dojrzewający "Gouda"	13,65	13,49	13,41	14,78	1,2	1,8	-7,6

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Mleko spożywcze UHT	1,97	1,94	1,92	1,90	1,98	1,6	2,6	3,6	-0,4
Jogurt naturalny	4,47	4,49	4,41	4,42	4,31	-0,4	1,4	1,2	3,8
Kefir	2,79	2,76	2,75	2,75	2,71	1,1	1,5	1,3	2,9
Śmietana i śmietanka	7,05	7,03	7,03	6,98	7,04	0,3	0,3	1,0	0,2
Masło Ekstra konfekcjonowane	18,48	18,19	18,18	21,40	23,58	1,6	1,6	-13,7	-21,6
Ser dojrzewający "Edamski"	13,34	13,19	13,33	13,60	14,45	1,1	0,0	-1,9	-7,7
Ser dojrzewający "Gouda"	13,82	13,68	13,72	13,12	14,06	1,0	0,7	5,3	-1,7

Ceny detaliczne produktów mlecznych według GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko krowie o zawartości tłuszczu 0,5%-2,5%, o przedłużonym okresie trwałości (UHT), w opakowaniu kartonowym 1 litr	2,57	2,58	2,56	2,64	-0,4	0,4	-2,7
Masło o zawartości tłuszczu 82-83%, "Extra", bez dodatków, w kostce 200 g	5,70	5,68	6,68	7,08	0,4	-14,7	-19,5
Ser twarogowy tłusty 1 kg	14,38	14,47	14,09	14,04	-0,6	2,1	2,4
Ser dojrzewający "Gouda" 1 kg	21,06	20,88	21,02	21,38	0,9	0,2	-1,5
Ser topiony z dodatkami (np. zioła, szynka) 100 g	1,94	1,95	2,13	2,07	-0,5	-8,9	-6,3
Jogurt naturalny 400 g	2,71	2,72	2,62	2,99	-0,4	3,4	-9,4
Kefir 400 g	2,06	2,07	2,02	2,05	-0,5	2,0	0,5
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% 200 g	1,89	1,89	1,84	1,81	0,0	2,7	4,4
Śmietanka o zawartości tłuszczu 30% (kremówka) 500 ml	7,15	7,10	6,93	6,61	0,7	3,2	8,2

Dane za 2017 r. dla jogurtu i kefiru przeliczone zostały ze 150 g.

Dane za 2017 r. dotyczą śmietany lub śmietanki o zawartości 30% tłuszczu.

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

7. RYNEK WIEPRZOWINY

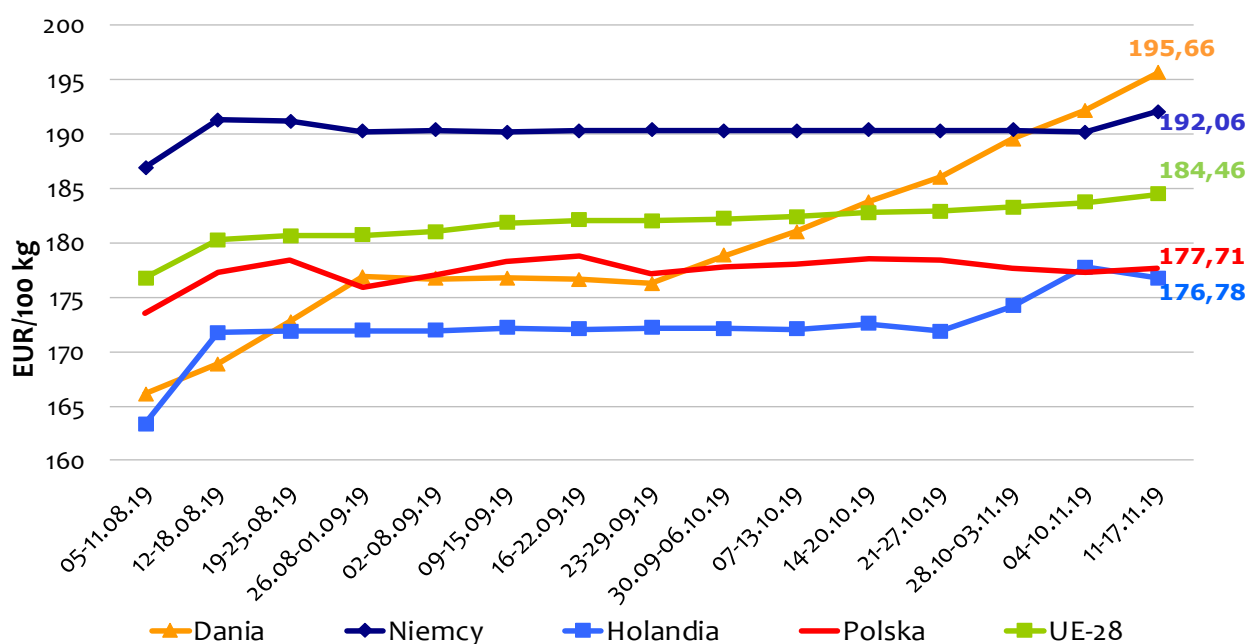
7.1. Ocena sytuacji rynkowej

Ceny trzody chlewnej są uwarunkowane głównie poziomem produkcji, na który wpływ ma wielkość ubojów, a także światowym popytem na wieprzowinę. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w okresie styczeń–sierpień 2019 r. uboje trzody chlewnej w UE w ujęciu wagowym zmniejszyły się o 0,9%. Wśród krajów będących głównymi producentami wieprzowiny największy spadek odnotowano w Danii (o 6,2%), Polsce (o 4,4%) i Niemczech (o 3,0%), natomiast wzrost – w Hiszpanii (o 1,6%) i Holandii (o 7,2%). Według prognozy KE produkcja wieprzowiny w 2019 r. może być nieco większa (o 0,4%) niż w 2018 r. i wynieść 24,2 mln ton. Będzie to spowodowane utrzymującym się wzrostem wydajności rzeźnej.

W 2019 r. znaczące zmniejszenie liczebności stada w Chinach (największego światowego producenta trzody chlewnej), spowodowane rozprzestrzeniającą się chorobą ASF, skutkuje wzrostem eksportu wieprzowiny z UE do tego kraju oraz innych krajów azjatyckich (m.in. Japonii, Wietnamu i Tajwanu). W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. z UE do krajów trzecich wyeksportowano blisko 3,4 mln ton produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 16% więcej niż przed rokiem. Wzrost eksportu odnotowano do Chin (o 55%, do 1,5 mln ton), Japonii (o 7%, do 365 tys. ton) i Wietnamu (o 28%, do 75 tys. ton).

Polska jest eksporterem wieprzowiny poza obszar celny UE, jednak większość wolumenu eksportu polskiego asortymentu wieprzowego (około 74%) sprzedawane jest do krajów Unii Europejskiej. W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. z Polski łącznie do UE i krajów trzecich wyeksportowano 569 tys. ton produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 6% mniej niż przed rokiem.

**Ceny żywca wieprzowego klasy E w wybranych krajach UE
według masy poubojowej schłodzonej**

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych KE.

W UE od sierpnia 2019 r. utrzymuje się systematyczny wzrost cen żywca wieprzowego. W dniach 11–17.11.2019 r. średnia unijna cena trzody chlewnej klasy E wynosiła 184,46 EUR/100 kg masy poubojowej schłodzonej i była o 1% wyższa niż miesiąc wcześniej oraz o 36% wyższa niż przed rokiem. Cena żywca tej klasy w Polsce wyrażona w walucie unijnej wyniosła 177,71 EUR/100 kg i była o 3,7% niższa niż średnio w UE.

W Polsce ceny skupu trzody chlewnej zależą od zmian cenowych na rynku unijnym. Do końca 2019 r. ceny żywca wieprzowego w Polsce będą kształtować się na poziomie wyższym niż przed rokiem.

7.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW

- ✓ W październiku 2019 r., w porównaniu z wrześniem br., na rynku krajowym potaniał żywiec wieprzowy. Zakłady mięsne płaciły za **trzodę chlewną** przeciętnie **5,85 zł/kg**, o 1% mniej niż w poprzednim miesiącu, ale o 33% więcej niż przed rokiem.
- ✓ W dniach **11–17.11.2019 r.** **trzodę chlewną** kupowano średnio po **5,79 zł/kg**, o 1% taniej niż przed miesiącem. Cena tego żywca była jednak o 36% wyższa niż przed rokiem.

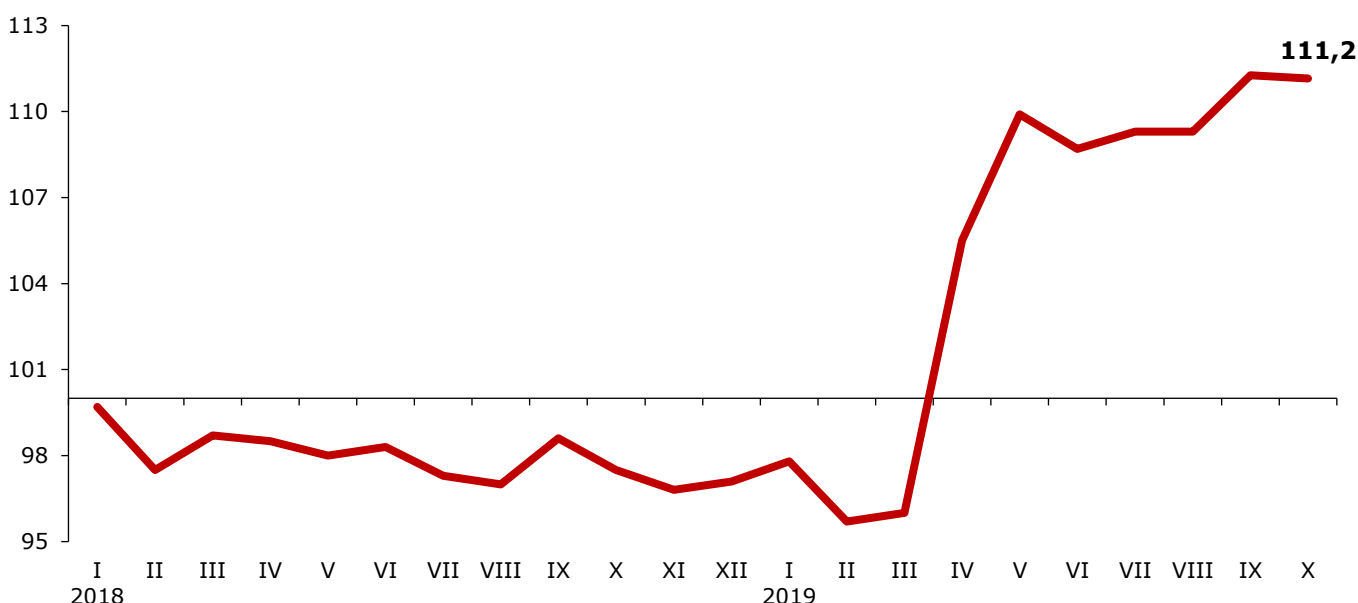
7.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wieprzowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W październiku br. cena **póltusz wieprzowych** ukształtowała się na poziomie zbliżonym do notowanego we wrześniu i przeciętnie wynosiła **8,53 zł/kg**. Póltusze były jednak o 30,5% droższe niż w październiku 2018 r.
- ✓ W dniach **11–17.11.2019 r.**, w odniesieniu do notowań sprzed miesiąca, przeważały spadki cen monitorowanych elementów wieprzowych. **Póltusze wieprzowe** potaniały o 0,6%, do **8,46 zł/kg**, a **szynka gotowana** – o 3,5%, do **18,42 zł/kg**. Jednocześnie cena **schabu środkowego z kością** była zbliżona do uzyskanej przed miesiącem i ukształtowała się na poziomie **11,31 zł/kg**. W porównaniu z notowaniami sprzed roku cena póltusz była wyższa o 31%, szynki gotowanej – o 10%, natomiast schabu środkowego – o 2% niższa.

7.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W październiku 2019 r., w odniesieniu do września br., mięso wieprzowe w detalu nieznacznie potaniało (o 0,1%). Było ono jednak o 14,1% droższe niż w październiku 2018 r.
- ✓ W okresie styczeń–październik 2019 r. średni poziom cen mięsa wieprzowego był o 7,5% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Wskaźniki cen detalicznych mięsa wieprzowego (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Cena zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wieprzowy*	5,85	5,91	4,40	4,85	-1,1	33,1	20,6

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wieprzowy*	5,79	5,77	5,85	4,26	4,63	0,4	-1,0	36,0	25,1

* Cena zakupu żywca wieprzowego klas S-P razem została obliczona na podstawie cen za świnie wg masy poubojowej ciepłej (MPC) i przeliczona przy użyciu przelicznika GUS wynoszącego 0,78.

Ceny sprzedaży (bez VAT) elementów wieprzowych według ZSRIR MRiRW [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Póltusze wieprzowe	8,53	8,54	6,53	7,10	-0,1	30,5	20,1
Schab środkowy z kością	11,38	12,42	11,35	11,95	-8,4	0,3	-4,8
Szynka gotowana	19,15	19,23	17,01	17,99	-0,4	12,6	6,4

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Póltusze wieprzowe	8,46	8,47	8,51	6,44	6,80	-0,1	-0,6	31,4	24,4
Schab środkowy z kością	11,31	11,30	11,30	11,50	12,04	0,1	0,1	-1,6	-6,0
Szynka gotowana	18,42	19,07	19,09	16,69	17,55	-3,4	-3,5	10,4	4,9

Ceny detaliczne produktów wieprzowych według danych GUS [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Schab środkowy bez kości	19,31	19,44	17,32	17,65	-0,7	11,5	9,4
Szynka gotowana	29,45	29,13	26,84	26,15	1,1	9,7	12,6
Mięso wieprzowe bez kości - łopatka	15,95	15,86	12,74	13,73	0,6	25,2	16,2
Poładwica "Sopocka"	25,69	25,30	23,15	22,66	1,5	11,0	13,4

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

8. RYNEK DROBIU I JAJ

8.1. Ocena sytuacji rynkowej

Sytuacja cenowa w Polsce w dużym stopniu uzależniona jest od uwarunkowań popytowych na rynkach zagranicznych. Zgodnie z prognozą USDA światowa produkcja mięsa kurzego w 2019 r. osiągnie 99,6 mln ton i będzie o 4% większa niż w 2018 r. Równocześnie według prognozy Komisji Europejskiej produkcja drobiu w UE w 2019 r. wyniesie 15,6 mln ton (w ekwiwalencie tuszek) i będzie o 2,5% większa niż w roku 2018.

W Polsce poziom cen uzależniony jest przede wszystkim od wolumenu produkcji oraz możliwości sprzedaży wytworzonych w kraju produktów drobiarskich na rynkach zagranicznych. Ważnym czynnikiem wpływającym na sytuację cenową jest także dynamika zmian w produkcji oraz eksporcie.

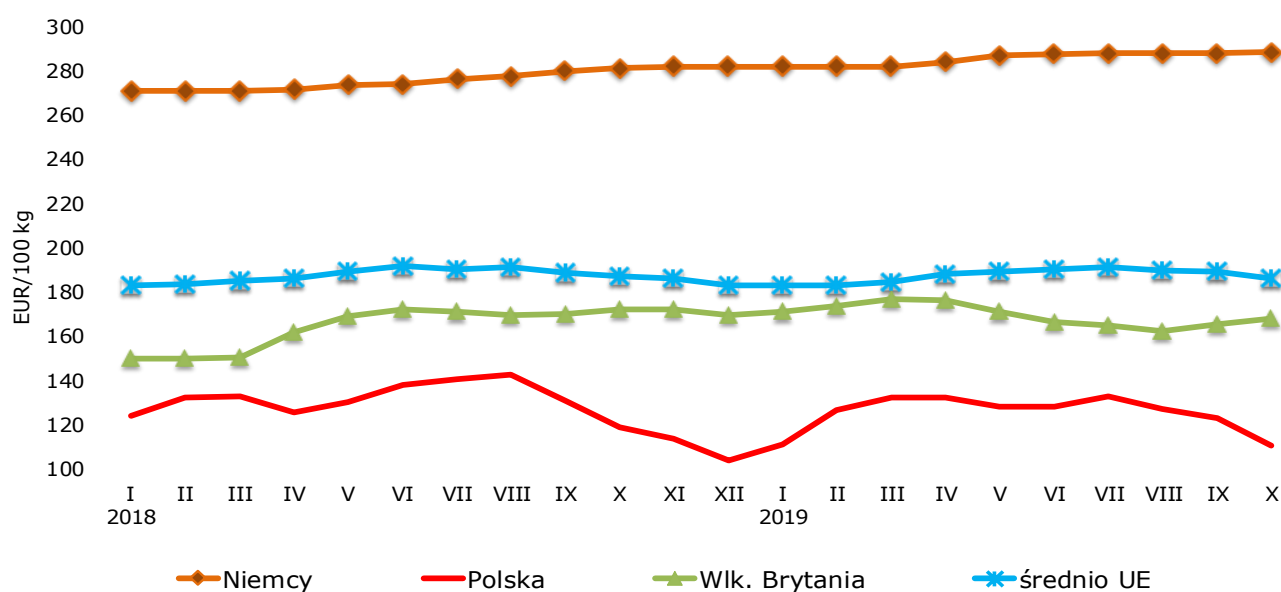
Zgodnie z danymi GUS w Polsce w okresie trzech kwartałów 2019 r. w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających 50 i więcej pracowników wyprodukowano łącznie 2 044 tys. ton mięsa drobiowego, o ponad 2% więcej niż przed rokiem. Tendencję wzrostową odnotowuje się także w eksporcie. W okresie od stycznia do września 2019 r. z Polski wyeksportowano 1 295 tys. ton żywca, mięsa, podrobów i przetworów drobiowych (w ekwiwalencie tuszek), o ponad 11% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r.

Na rynku krajowym w pierwszym kwartale 2019 r. tempo wzrostu eksportu przewyższało dynamikę wzrostu produkcji krajowej, co wpływało stymulująco na wzrost cen skupu kurcząt brojlerów. W drugim kwartale 2019 r. wolumen eksportu był o około 1% większy niż w pierwszym kwartale, co spowodowało wyhamowanie wzrostu cen. Od sierpnia br. do połowy listopada ceny skupu kurcząt brojlerów odznaczały się umiarkowanym spadkiem, co determinowane było rosnącą produkcją w krajowych zakładach. Jednocześnie w okresie sierpień–wrzesień br. odnotowano bardzo duży – 9% wzrost wylęgów kurcząt przeznaczonych do tuczu w porównaniu z analogicznym okresem roku 2018, co było czynnikiem oddziałyującym prospadkowo na ceny w czwartym kwartale br. Według danych ZSRIR MRiRW ceny skupu kurcząt brojlerów w dniach 11–17 listopada 2019 r. wyniosły średnio w kraju 3,21 zł/kg wobec 3,49 zł/kg na początku sierpnia br. (spadek o 8%).

Oferta asortymentowa tuszek kurcząt brojlerów (65%) produkowanych w Polsce jest nadal konkurencyjna cenowo na rynku UE, ale krajowi eksporterzy muszą się liczyć z silną konkurencją ze strony głównych eksporterów z krajów trzecich do UE.

Według danych Komisji Europejskiej w październiku 2019 r. kurczęta brojlery średnio w UE sprzedawano przeciętnie po 185,88 EUR/100 kg, o 2% taniej niż we wrześniu br. oraz o 0,5% taniej niż przed rokiem. W okresie dziesięciu miesięcy 2019 r. relacje cen polskiego i unijnego drobiu były nadal bardzo korzystne. W październiku br. krajowa cena kurcząt brojlerów przeliczona na walutę unijną wyniosła 110,44 EUR/100 kg i była o ponad 75 EUR niższa od średniej ceny notowanej na jednolitym rynku europejskim, podczas gdy przed rokiem różnica cen wynosiła 68 EUR.

Ceny zbytu tuszek kurcząt brojlerów (z szyjami) w wybranych krajach UE

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych KE.

8.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW

- ✓ Na rynku krajowym w październiku 2019 r. potaniał żywiec kurzy, a podrożał żywiec indycy. Za **kurczęta brojlery** dostawcy przeciętnie uzyskiwali **3,32 zł/kg**, o 5% mniej niż we wrześniu br. oraz o 3% mniej niż przed rokiem. Cena **żywca indyczego** średnio wyniosła **5,89 zł/kg** i była o 2% wyższa niż we wrześniu br. oraz o 3% wyższa niż przed rokiem.
- ✓ W dniach **11–17.11.2019 r.** cena zakupu **kurcząt brojlerów** ukształtowała się na poziomie **3,21 zł/kg**, o 2,5% niższym niż przed miesiącem oraz o 2% niższym niż przed rokiem. Za **indyki** płacono średnio **5,89 zł/kg** wobec 5,88 zł/kg miesiąc wcześniej, ale o 4% więcej niż w analogicznym tygodniu 2018 r.

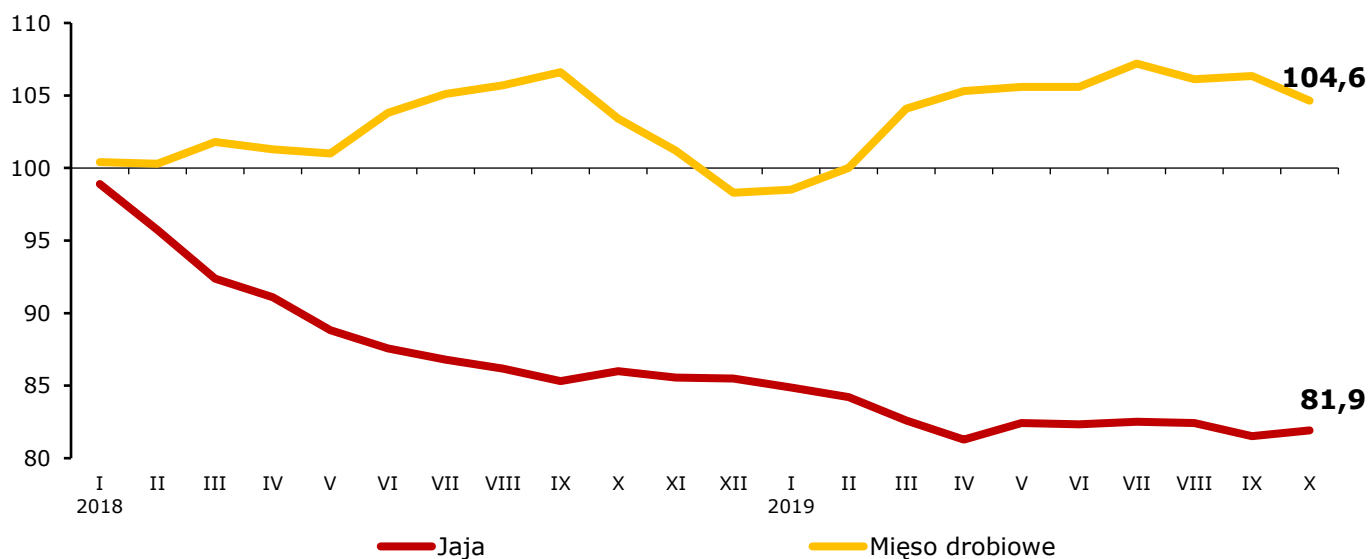
8.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów drobiowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W październiku 2019 r. **tuszki kurcząt patroszonych z szyjami** sprzedawano średnio po **4,78 zł/kg**, o 10,5% taniej niż w poprzednim miesiącu. **Tuszki indyków patroszonych**, w porównaniu z notowaniami z września br., podrożały o 2%, do **9,33 zł/kg**. Cena tuszek kurcząt była o 6% niższa niż przed rokiem, natomiast indyków – o 5% wyższa.
- ✓ W dniach **11–17.11.2019 r.** zakłady drobiarskie zbywały **tuszki kurcząt** przeciętnie po **5,21 zł/kg**, o 10% drożej niż przed miesiącem oraz o 11% drożej niż przed rokiem. Cena **tuszek indyków patroszonych** ukształtowała się na poziomie **9,44 zł/kg**, o 1% wyższym niż miesiąc wcześniej oraz o 2% wyższym niż przed rokiem.
- ✓ W drugim tygodniu listopada 2019 r., w odniesieniu do notowań sprzed miesiąca, zmiany cen monitorowanych elementów drobiowych były różnokierunkowe. **Nogi z kurczaka** potaniały o 8,5%, do **5,09 zł/kg**, a **uda z kurczaka** – o 6%, do **5,54 zł/kg**. Cena **filetów z piersi indyka** była o 2% niższa niż przed miesiącem i wyniosła **20,55 zł/kg**, a **ćwiartek z kurczaka** i **filetów z piersi kurczaka** – o około 1% niższa i ukształtowała się na poziomie odpowiednio **3,84 zł/kg** i **12,42 zł/kg**. Wzrosły natomiast ceny **podudzi z kurczaka** – o 3%, do **5,47 zł/kg**, a także **udźców z indyka** i **podudzi z indyka** – o około 1%, odpowiednio do **10,50 zł/kg** i **5,86 zł/kg**.

8.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W październiku 2019 r. przeciętna cena detaliczna mięsa drobiowego była o 1,6% niższa niż we wrześniu br., ale o 1,2% wyższa niż przed rokiem.
- ✓ Jaja oferowane w detalu były w październiku 2019 r. o 0,5% droższe niż we wrześniu br., ale o 4,9% tańsze niż przed rokiem.

Wskaźniki cen detalicznych mięsa drobiowego i jaj (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Cena zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Kurczęta brojlery	3,32	3,48	3,43	3,43	-4,6	-3,2	-3,2
Indyki	5,89	5,75	5,70	5,04	2,4	3,4	16,9

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:				
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Kurczęta brojlery	3,21	3,23	3,29	3,27	3,43	-0,7	-2,5	-1,7	-6,4
Indyki	5,89	5,92	5,88	5,67	4,97	-0,5	0,1	3,7	18,3

Ceny sprzedaży (bez VAT) tuszek i elementów drobiowych według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Tuszki kurcząt	4,78	5,34	5,11	5,21	-10,5	-6,4	-8,3
Tuszki indyków	9,33	9,18	8,91	8,26	1,6	4,7	13,0
Ćwiartki z kurczaka	3,90	4,13	3,48	3,45	-5,6	12,1	12,9
Filety z piersi kurczaka	12,58	13,45	14,25	13,82	-6,4	-11,7	-9,0
Nogi z kurczaka	5,75	5,90	5,57	5,36	-2,6	3,1	7,1
Podudzia z kurczaka	5,25	5,37	5,20	5,05	-2,2	1,0	4,0
Uda z kurczaka	5,59	5,78	5,64	5,43	-3,2	-0,7	3,0
Filety z piersi indyka	21,22	21,37	18,03	16,91	-0,7	17,7	25,5
Udźce z indyka	10,30	10,28	9,29	8,34	0,2	10,9	23,5
Podudzia z indyka	5,77	5,75	5,16	4,59	0,4	11,9	25,8

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:				
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Tuszki kurcząt patroszonych "65%" z szypkami	5,21	5,30	4,73	4,71	5,29	-1,6	10,2	10,6	-1,4
Tuszki indyków patroszonych "73%"	9,44	9,19	9,33	9,26	8,75	2,7	1,1	2,0	7,9
Ćwiartki z kurczaka	3,84	3,77	3,86	3,40	3,46	1,8	-0,7	12,7	11,0
Filety z piersi kurczaka	12,42	12,51	12,58	13,60	13,81	-0,7	-1,2	-8,7	-10,1
Nogi z kurczaka	5,09	5,64	5,56	5,69	5,34	-9,8	-8,5	-10,7	-4,7
Podudzia z kurczaka	5,47	5,37	5,31	5,09	5,19	1,8	3,0	7,5	5,4
Uda z kurczaka	5,54	5,56	5,87	5,67	5,22	-0,3	-5,6	-2,3	6,2
Filety z piersi indyka	20,55	20,67	21,06	17,79	16,70	-0,6	-2,4	15,5	23,1
Udźce z indyka	10,50	10,24	10,42	9,46	9,04	2,5	0,8	11,0	16,2
Podudzia z indyka	5,86	5,69	5,80	5,13	4,72	3,1	1,0	14,4	24,3

Ceny detaliczne produktów drobiowych oraz jaj według danych GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Piersi z kurczęcia (filet), bez skóry i kości, na wagę (za 1 kg)	15,42	16,13	16,77	15,69	-4,4	-8,1	-1,7
Piersi z indyka (filet), surowe, bez skóry, na wagę (za 1 kg)	26,19	25,51	23,67	22,87	2,7	10,6	14,5
Jaja kurze świeże (z wyjątkiem małych), chów klatkowy lub ściółkowy (za 1 szt.) ^{a/}	0,63	0,63	0,64	0,55	0,0	-1,6	14,5

a/ - w latach 2017-2018 - jaja świeże (z wyjątkiem małych), fermowe

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

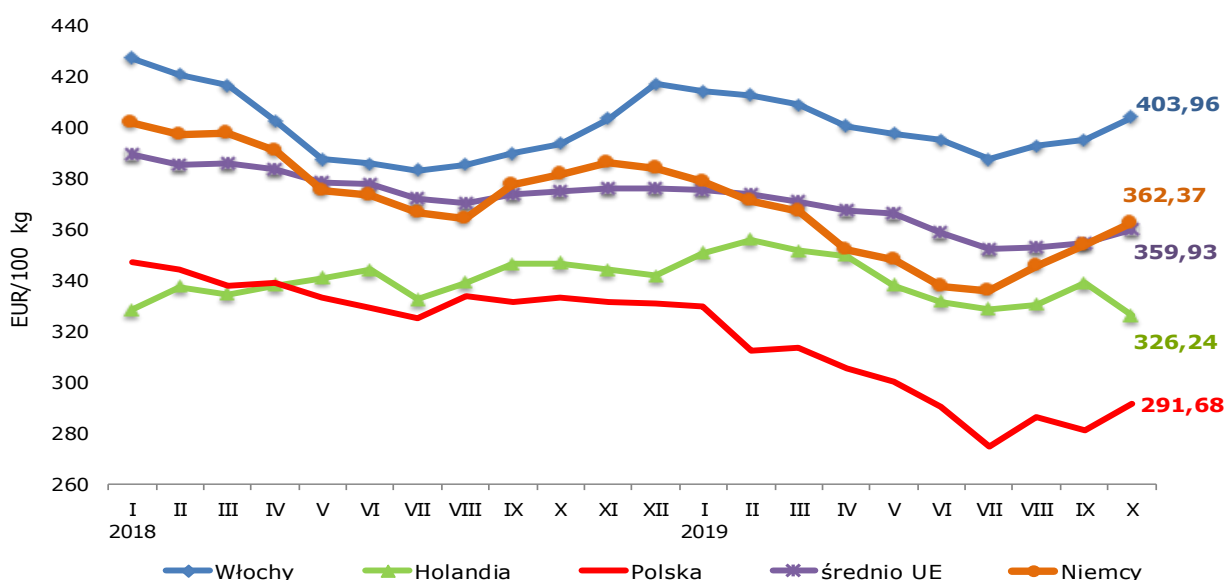
9. RYNEK WOŁOWINY

9.1. Ocena sytuacji rynkowej

Według prognozy KE w 2019 r. produkcja wołowiny w UE może być nieco (o 0,5%) mniejsza niż w 2018 r. i wynieść blisko 8 mln ton. Jednocześnie eksport mięsa wołowego z UE do krajów trzecich prawdopodobnie zwiększy się o 8%, a żywca będzie o 16% mniejszy. W 2019 r. niekorzystnie na poziom unijnego eksportu produktów wołowych wpływa ograniczenie dostaw unijnej wołowiny do Turcji. W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. do krajów trzecich wyeksportowano 547 tys. ton produktów wołowych (w ekwiwalencie tusz), o 2,4% mniej niż w analogicznym okresie 2018 r.

Mniejszy popyt na unijną wołowinę jest czynnikiem oddziałującym na poziom cen skupu bydła zarówno w UE, jak i w Polsce. W UE od początku 2019 r. do lipca utrzymywał się spadek cen wołowiny, a od sierpnia br. obserwowany jest niewielki ich wzrost. Ceny bydła rzeźnego są jednak przeciętnie o 4–5% niższe niż w analogicznych okresach 2018 r. W październiku 2019 r. średnio w UE za bydło rzeźne klasy R3 dostawcy uzyskiwali 359,93 EUR/100 kg, o 1% więcej niż we wrześniu br., ale o 4% mniej niż przed rokiem.

Ceny żywca wołowego klasy R3 w wybranych krajach UE według masy poubojowej schłodzonej

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych KE.

Uwarunkowania podaży-popytowe oraz sytuacja cenowa u największych producentów wołowiny w UE mają wpływ na poziom cen bydła rzeźnego w Polsce. Jest to związane z dużym udziałem krajowego eksportu w produkcji wołowiny (w 2018 r. wyniósł on 82%). Polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo na rynku unijnym, a roczna dynamika spadku cen wołowiny w Polsce w bieżącym roku jest większa niż w UE. W okresie trzech kwartałów 2019 r. z Polski wywieziono 354 tys. ton produktów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 4% mniej niż przed rokiem. Eksport asortymentu wołowego z Polski do UE wzrósł o 3% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., a jego udział wyniósł 90%. W tym czasie wywóz produktów wołowych do krajów trzecich (stanowiących 10% w wolumenie eksportu) obniżył się o 41%. Jedną z przyczyn tego spadku było znaczne ograniczenie eksportu do Turcji, która w 2018 r. należała do głównych pozaunijnych odbiorców wołowiny z Polski⁸.

⁸ W listopadzie br., po pozytywnych wynikach audytu weterynaryjnego, Królestwo Arabii Saudyjskiej ponownie otworzyło swój rynek dla mięsa wołowego i produktów wołowych z Polski. Do eksportu dopuszczonych jest 10 zakładów w Polsce.

9.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wołowego według ZSRIR MRiRW

- ✓ W październiku 2019 r. krajowe zakłady mięsne kupowały **żywiec wołowy** przeciętnie po **5,99 zł/kg**, o 1% drożej niż we wrześniu br., ale o 11% taniej niż przed rokiem.
- ✓ W dniach **11–17.11.2019 r.**, cena zakupu **żywca wołowego** średnio wynosiła **6,15 zł/kg** i była o 3% wyższa niż przed miesiącem, ale o 8% niższa niż przed rokiem.

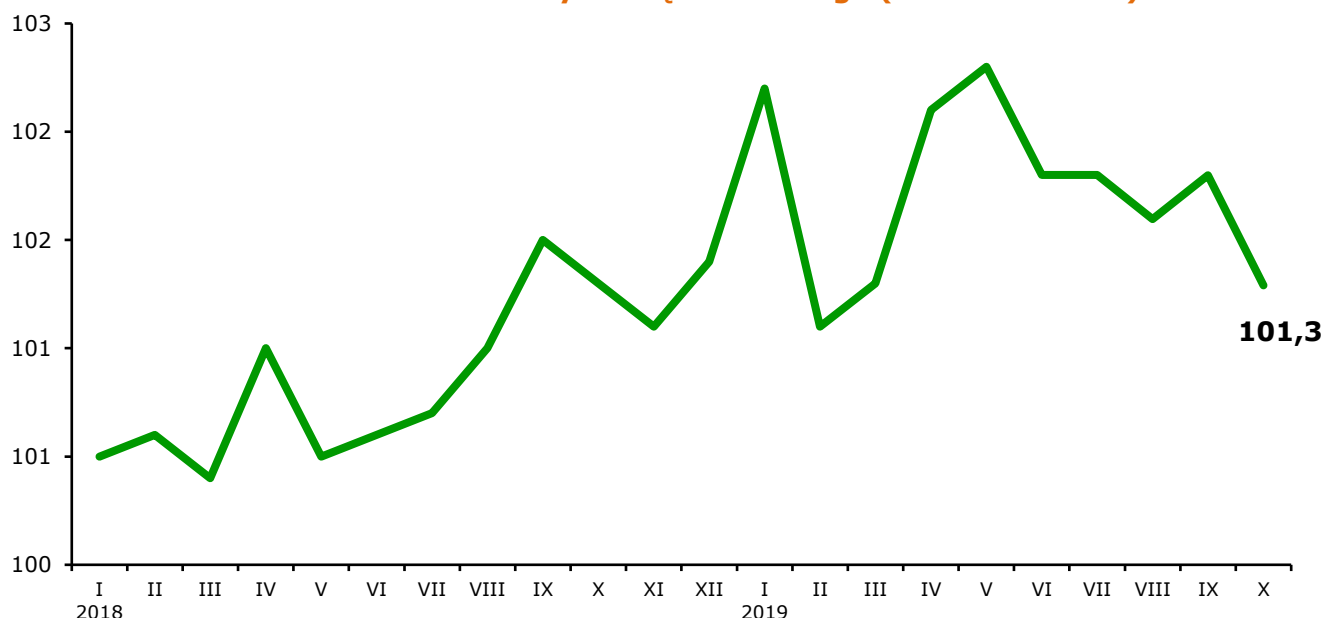
9.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wołowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W październiku 2019 r. ceny sprzedaży zarówno **ćwierćtusze wołowych kompensowanych z młodych buhajków do 2 lat**, jak i **ćwierci z krów rzeźnych** były nieco (o 0,3%) wyższe niż we wrześniu br. i kształtowały się na poziomie odpowiednio **12,45 zł/kg** i **10,34 zł/kg**. W odniesieniu do notowań sprzed roku ćwierci z młodych buhajków do 2 lat potaniały o 10%, a z krów rzeźnych – o 7%.
- ✓ W dniach **11–17.11.2019 r.**, w odniesieniu do notowań sprzed miesiąca, podrożały ćwierci wołowe. **Kompensowane ćwierćtusze wołowe z młodych buhajków do 2 lat** sprzedawano po **12,89 zł/kg**, o 4,5% drożej niż przed miesiącem, ale o 6% taniej niż przed rokiem. Cena **ćwierci kompensowanych z krów rzeźnych** średnio wynosiła **10,36 zł/kg** i była o 0,6% wyższa niż miesiąc wcześniej, ale o 3% niższa w odniesieniu do notowań sprzed roku. Za **1 kg udźca bez kości** płacono **20,47 zł**, o 3% mniej niż przed miesiącem i rok wcześniej.

9.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W październiku 2019 r. konsumenci za mięso wołowe przeciętnie płacili o 0,5% mniej niż we wrześniu br., ale nieznacznie (o 0,1%) więcej niż przed rokiem. Średni poziom cen detalicznych mięsa wołowego w okresie styczeń–październik 2019 r. był o 1% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Wskaźniki cen detalicznych mięsa wołowego (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Cena zakupu (bez VAT) bydła rzeźnego w ubojniach w wadze żywej według ZSRIR MRiRW [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wołowy*	5,99	5,94	6,75	6,58	0,9	-11,2	-8,9

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wołowy*	6,15	6,11	6,00	6,68	6,71	0,8	2,6	-7,8	-8,3

* cena zakupu żywca wołowego za wagę żywą została obliczona na podstawie ceny bydła ogółem w masie poubojowej ciepłej (MPC) i przeliczona przez średni wskaźnik wydajności rzeźnej dla bydła ogółem w latach 2011-2015 wynoszący 0,518

Ceny sprzedaży (bez VAT) elementów wołowych według ZSRIR MRiRW [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z buhajków do 2 lat	12,45	12,41	13,79	13,56	0,3	-9,7	-8,2
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z krów rzeźnych	10,34	10,31	11,08	10,97	0,3	-6,7	-5,7
Udziec bez kości	21,40	22,33	20,67	21,87	-4,2	3,5	-2,2

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	11-17 listopada 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z buhajków do 2 lat	12,89	12,59	12,34	13,73	13,83	2,3	4,5	-6,1	-6,8
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z krów rzeźnych	10,36	10,25	10,30	10,73	11,09	1,1	0,6	-3,4	-6,6
Udziec bez kości	20,47	23,90	21,02	21,09	21,51	-14,4	-2,6	-2,9	-4,8

Ceny detaliczne produktów wołowych według danych GUS [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	październik 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Udziec bez kości	33,53	34,07	33,80	33,21	-1,6	-0,8	1,0
Mięso wołowe z kością - szponder	19,99	20,01	20,00	18,91	-0,1	-0,1	5,7

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.